

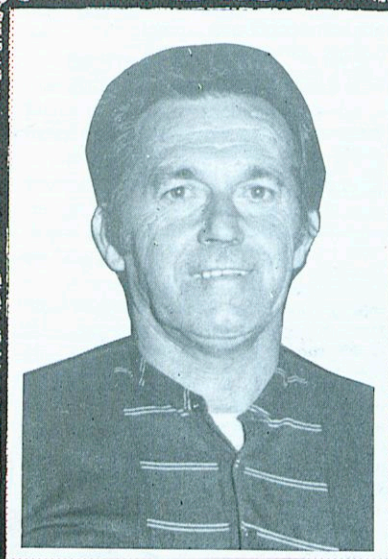
l'escala

BUTLLETÍ CULTURAL I INFORMATIU
Núm. 88

SETEMBRE 1987

Conversa amb: JOSEP HERNÁNDEZ

Sumari

BUSTIA - FULL OBERT - HISSANT LA PLOMA: Els aiguamolls de l'Empordà -
VIDA ESCALENCA - DE MÉS I DE MENYS - NOTICIARI LOCAL - ESPORT I
LLEURE - LECTURA - UN XIC DE TOT - A & A - FOTOGRAFIES «QUAN EREM INFANTS» I
ANTIGA DE L'ESCALA, col.leccionable, etc. etc.

REDACCIÓ

Apartat de Correus, 19
17130. L'ESCALA

COORDINACIÓ: F.X. Vila Mitjà, J. Boix
CONSELL DE REDACCIÓ: J. Saderra, F.X. Vila Mitjà, J. Piqué, D. Poch, Francesc Targa.
ART I CULTURA: F.X. Vila Mitjà, J. Boix
ESPORT I LLEURE: J. Vilabrú
NOTICIARI LOCAL: S.I.L.L.E.
VIDA ESCALENCA: R. Guanter
SUBSCRIPCIONS: D. Poch, R.M.ª Sau, M. Prats - Tel. 77 02 04
ADMINISTRACIÓ: J. Piqué - Tel. 77 19 60
IMPRESSIÓ: Gràfiques del Ter, s.a. D.L. GI/287-82

PUNTS DE VENDA:

- BALLESTA, C/. Pintor Joan Massanet, 8
- BAMBI, Avinguda Ave Maria
- LLIBRERIA ROSA, Plaça de les Escoles
- ROMAGUERA, C/. del Pont, 24
- TROBADORS, Passeig del Mar, 2

BUSTIA

Els articles publicats a L'Escalenc expressen solament l'opinió de
llurs autors

EDITORIAL

UN 11 DE SETEMBRE «LIGTH»
UN 11 DE SETEMBRE «FRED»

Fa deu anys, en un mati d'un 11 de setembre, un milió de catalans van sortir al carrer. Va ser una manifestació com mai no s'ha vist a Catalunya, i a fora de Catalunya tampoc. Era un altre temps. Es donaven unes altres circumstàncies. Molta gent «feia pinya» entorn d'allò que els ajuntava per damunt d'allò que els separava. Per això va ser possible de trobar-se un milió de catalans al carrer. Per això a cada balcó hi havia una senyera. Per això a dintre de cadascú hi havia una sensació estranya i agradable, inoblidable, engrescadora.

Han passat deu anys. Moltes coses han canviat, però hi ha qui diu que «estem com deu anys endarrera», i potser té raó. També hi ha qui diu que s'ha guanyat pel que fa a les institucions, però s'ha perdut pel que fa a les persones, a les motivacions, als anhels. Per això aquest últim 11 de setembre ha estat fred, ha estat fluix, gairebé podríem dir que no ha estat.

I ja que es diu que més val una bona còpia que un mal invent, permeteu-nos acabar amb unes paraules de Josep Benet que ens serveixin, si més no, per a l'any vinent:

Deu anys després de l'Onze de Setembre de 1977, totes les persones que vam tenir el goig de viure aquella Diada no podem oblidar-la. Però no podem mitificar-la. Car aquella Diada certament va cloure el període franquista i alhora iniciava el període de la reconstrucció nacional de Catalunya. Un període, aquest, difícil, que encara perdura. Per això, avui, l'Onze de Setembre, alhora que és la Festa Nacional de Catalunya, continua essent una jornada d'unitat i de fraternitat catalana. Per això, aquest dia, tota reivindicació s'ha d'expressar afirmativament i, de cap

manera, per mitjà d'atac mutus entre catalans. Tenim tot l'any per expressar les nostres divergències polítiques. Reservem aquest dia per retre homenatge els qui han mort i sofert per les llibertats nacionals de Catalunya i per afirmar que som un sol poble i una sola nació, que ha sobreviscut a la defensa del 1714 i a la del 1939. Per això, demanem que l'Onze de Setembre d'enguany sigui una jornada en què per sobre de tota divergència predomini un esperit fraternal, com ho va ser la del 1977, ara fa deu anys.

L'ESCALA I EL PATRONAT DE TURISME

És de desitjar una millor concertació entre:

- el Patronat de Turisme «COSTA BRAVA GIRONA»,
- l'Oficina de Turisme de l'Escala i
- la Coordinadora d'Activitats Culturals i d'Esplai de l'Ajuntament de l'Escala.

Aquest any, encara, en la publicació d'agost que edita el Patronat de Girona i que és un compendi de totes les manifestacions culturals i d'esplai que s'organitzen a la Costa Brava, hem observat que, pel que fa a l'Escala, si bé hi figuren certs esbargiments, hi manquen les deu representacions teatrals d'Empúries, cinc concerts i dues cantades d'havaneres. ¿És doncs impossible que TOT hi figuri? ja que és de suposar que la Coordinadora no ignora cap d'aquestes activitats. ¿O és que existeixen «criteris restrictius» que emanen de l'esmentat Patronat, com insinuava el CIT de l'Escala en «L'Escalenc» de desembre 1986?

Potser la nostra Coordinadora faria bé d'explorar l'origen d'aquesta vena de desamor pel nostre poble. Eil, a condició que la fallada no vingui d'ella o del CIT, és clar!

Saderra

El Consell de Redacció es reserva el dret de resumir, ajornar o suprimir de manera parcial o total, qualsevol mena de col·laboració rebuda.

TOT RECORDANT LA DIADA DE L'ONZE DE SETEMBRE

«BACH DE RODA»

BIOGRAFIA I RESUM HISTÒRIC

A la comarca d'Osona, al centre de la plana de Vic i just a la carretera que porta de Roda de Ter a Manlleu, a la vorera esquerra, hi ha una masia, avui convertida en restaurant, coneguda per «la masia d'en Bach».

Francesc Macià i Ambert, més conegut per en «Bach de Roda», nasqué el vint-i-vuit de maig de 1658 al mas Colom de la vila de Roda de Ter.

Bach es casà molt jove, a l'edat de catorze anys, amb la pubilla del mas Bach, de Roda de Ter, d'aquí el seu sobrenom. La seva esposa, Marianna Bach, morí quan ell encara era ben jove. Del matrimoni nasqueren set fills (arxiu episcopal de Vic).

«Bach de Roda» fou un guerriller que es distingí en la guerra de successió, lluitant per la causa dels Àustria, amb el grau de comandant de fusellers (arxiu històric de Viena, vol. II, fol. 261). Ell no fou el principal, ja que els capitosts a la plana foren: els Perafita, els Cortada, els Regàs i els Moragas.

A la plana de Vic i a l'Empordà sorgiren els primers patriotes en alçar-se amb les armes contra els partidaris de Felip V o botiflers. Els vigatans conjurats es reunien a l'ermita de Sant Sebastià, presidits pel Dr. Llorenç Tomàs, Vicari General i Rector de Sta. Eulàlia de Riuprimer (diari «La veu de Catalunya» 1898) el qual s'entrevistà amb Carles III, que li oferí el títol de Canceller.

Quan els borbònics, a primers del 1706, varen atacar Barcelona, els barcelonins afrontaren l'atac, entre ells els fusellers d'en Bach, que, juntament amb Josep Mas de l'Empordà, formaren un cos de 600 homes. En Bach, amb uns 400 homes defensà Montjuïc, i la Punta del Portal Nou amb valentia i heroisme. El dia 25 d'abril va caure Montjuïc, la qual cosa fou un fort cop per les forces barcelonines; però la resta de la ciutat resistí.

El 1707 els francesos ataquen de nou baixant pel Pirineu i entrant a l'Empordà, causant malifetes. Bach i els seus homes aturen els francesos i abans que aquests arribessin a Barcelona passen al contraatac, perseguint els invasors fins a les portes del Rosselló.

Malgrat això, la causa del Casal d'Àustria no podia triomfar. França era un enemic molt poderós i la seva pretensió de col·locar el duc d'Anjou (Felip V) a la Corona d'Espanya era massa forta.

El 1713 la causa de l'Arxiduc ja era perduda i el 30 de juliol molts capitosts de la plana de Vic es rendiren a l'enemic. En Bach fou una excepció. Se'n va anar al Lluçanès, on va tenir un gran desgany, ja que tothom esquivava els, fins feia poc, defensors de l'Arxiduc. El poble, a voltes, és així: desercions, esfondrament i traïdories. En Bach es quedà pràcticament sol i, el que fou pitjor, sense possibilitat d'arribar a Barcelona.

DETENCIÓ I MORT

Segons uns manuscrits d'en Francesc Castellví que es troben a Viena, llegim: «Bach llicencià la seva gent i es refugià al mas Colom de Roda de Ter (la casa on va néixer), (vol. V, fol. 123)». «Un amigo suyo, llamado Riera de Valfogona, el cual el 26 de Octubre se había pasado al otro campo, le hizo traición. Le tomaron preso el 30 de Octubre en el manso Colom y le ajusticiaron en Vic el 2 de Noviembre».

Llegenda o història, està escrit que, en ésser Bach al patibul, amb la corda al coll, digué amb veu ben alta les seves últimes paraules:

NO EM MATEN PER SER TRAÏDOR,
NI TAMPOC PER SER CAP LLADRE,
NOMÉS PERQUÈ HE VOLGUT DIR:
QUE VISCA SEMPRE LA PÀTRIA!

COMENTARI

Aquella gent no era ni de dretes ni d'esquerres. Pretendre comparar les idees d'aleshores amb les d'ara és del tot equivocat. La guerra entre austriacistes i felipistes cal enfocar-la tal com es produí i si volem treure les conseqüències normals d'aquella situació, ens adonem que es coïen molts interessos i no sempre per beneficiar el poble. El moviment austriacista inicialment el componien a Catalunya una dotzena de propietaris rurals, secundats per una part del clergat. Uns i altres tenien molt a guanyar si els Àustria es feien amb la victòria i molt a perdre si triomfaven els estendards borbònics. Ni el poble ni la noblesa van decantar-se, en

principi, per cap bàndol.

En Bach va vincular-se a la causa austríaca amb més entusiasme que molts altres jerarques. Fou un guerriller decidit i actiu, potser més home de cor que de pensament polític; això el va perdre. Els altres es varen rendir i salvaren la pell, renunciant a la corona de llorer. Això és una allixonadora aventura i la confirmació que l'ideal per l'ideal és «música d'àngels»; no hauria d'ésser, però em fa l'efecte que, desgraciadament, ho serà «pels segles dels segles».

Bach, home de cor, abocat a una guerra, va caure com cauen els que tenen fusta d'herois. «Geni i figura fins a la sepultura».

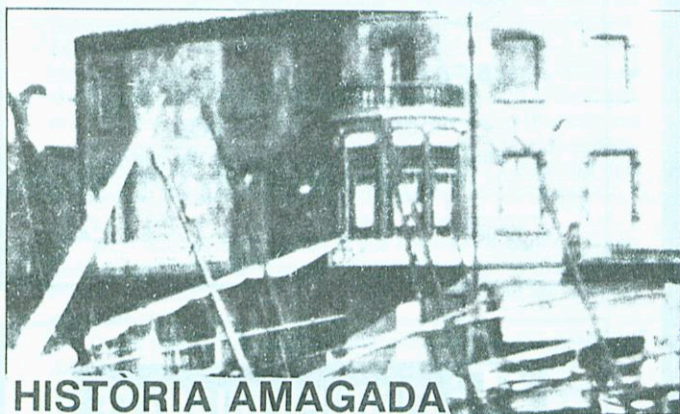
Fou d'aquelles persones que, senzillament, varen saber complir amb el seu deure, lluitant per la causa que cregueren justa. Persones que se salven de la trencadissa i vulgar comèdia que és, a voltes, l'existència dels homes públics. Homes admirables que, lluitin al camp que lluitin, es mereixen tot el respecte i admiració; però, malauradament, són més clars que les ermites de Sant Jordi. Perquè en aquesta classe de jugades, amb un rerafons de política i no pocs interessos, sempre sol haver-hi un engany, en el que la famosa frase «el fi justifica els mitjans» és una consigna que, a vegades, es fa servir per tapar les sinistres ales de la rapacitat, que embolcalla ara, ahir i sempre, un sens fi de males intencions. D'homes que fan servir aquesta consigna podem esperar-ho tot. Bach no la feia servir mai.

En aquest Onze de Setembre procurem ofegar l'instint materialitzador dels cants de sirena, que en tota etapa de ressorgiment i foc nou tenim al nostre entorn. Reflexionem-hi!

Que per sempre sigui en el clam de llibertat, que és, al cap i a la fi, el llibre immens de Catalunya, recordat un nom, un home, amb regust d'immortalitat!

FRANCESC MACIÀ I AMBERT
«BACH DE RODA»

Carles Gispert i Batlle

HISTÒRIA AMAGADA

S'acaba l'estiu. Els carrers i platges comencen a buidar-se de nens. Per a ells, arriba l'hora de tornar als col·legis. Per a ells, arriba l'hora d'anar a l'escola a aprendre allò que altres han decidit. Se'ls donaran més llibres, més nous, més grans, més macos i també més cars que l'any passat. Llibres que explicaran fets de tota la vida i de tota la humanitat. Cap però, els parlarà de la història del seu poble, del seu entorn físic més directe, de l'àmbit en què viuen.

Aquesta mancança no ve de nou. Fa tres generacions ja que dura. Quan jo tenia l'edat escolar n'era una de les víctimes. Fins que va arribar el dia, en el que vaig adonar-me que no m'ho havien ensenyat tot. Que en faltava un tros, el que més directament m'afectava.

A partir de llavors, i cada vegada més, m'averkonyia d'aquell desconeixement, m'intrigava aquella història enigmàtica, m'ofenia aquella realitat sotstrada.

Però vaig estar de sort. La biblioteca de la família m'ajudà a descobrir les meves arrels i la nostra veritable història. De les obres d'en Carreres Candi, d'en Rovira i Virgili i d'altres llibres i llibrets, vaig xuclar el passat real de l'Escala i del nostre país.

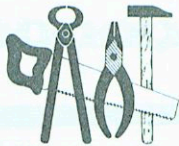
Amb aquesta altra versió històrica, que molts hem descobert de la mateixa manera, és més fàcil de comprendre el present. És més fàcil comprendre on vivim i quines necessitats tenim.

Així doncs, després de tants anys de democràcia i Estatut, és lamentable que el camí per conèixer els nostres orígens encara no hagi canviat.

Pere Juhé

FERRERIA

GUILLOT

PINTURES
I
JARDINERIA

C/. del Mar, 6 - Tel. (972) 77 04 86 - L'ESCALA

Ramon Ylla i Heras
JARDINER

PROJECTES, MANTENIMENTS I NETEGES
DE JARDINS I TERRASSES

C/. Muntanya Rodona, 12
Camp dels Pilans
Tel. 77 17 34

C/. Maranges, 25
L'ESCALA (Girona)
Tel. 77 01 95

Hostal «El Roser»

RESTAURANT
especialitat en peixos
i mariscs

* *
HOSTAL MIRYAM HOSTAL REINA

Complete bathroom / Baño completo
Salle de bains complete / Mit Baderaum
Calefacció central / Aire condicionat
Parking particular / Obert tot l'any

Darrera l'Església, 9 L'ESCALA
Tels. (972) 770219 / 770977 (Girona)

ESTUDI I SERVEI

ASSESSORIA EMPRESARIAL

- AREA LABORAL I SOCIAL
- ASPECTES FISCALS DE L'EMPRESA
- ASSESSORAMENT JURÍDIC-EMPRESARIAL
- COMPTABILITATS
- GESTIONS DE TOTA MENA
- ASSEGUANCES

JAUME BATLLE PAGÈS
Agent Col·legiat d'Assegurances

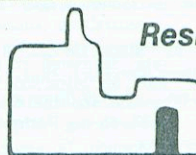
Tel. 77 10 23
L'ESCALA

RAFAEL MORENO I GARCIA

CONSTRUCTOR D'OBRES
Venda de parcel·les «Jardines del pedró»

Tel. 77 08 71 Port d'en Perris L'ESCALA

Residencial «FLORA PARK»
(PUIG PEDRÓ)

Construcció de vivendes amb jardí i piscina
comunitàries, a partir de:

6.000.000'—

condicions de pagament a convenir.
RAFAEL MORENO I GARCIA

Tel. 77 08 71 Port d'en Perris L'ESCALA

G FINQUES GUANTER

ASSEGUANCES EN GENERAL
GARANTIA D'EFICÀCIA I SRIETAT

Avgda. Ave Maria, 7 - Tel. 77 02 72 - L'ESCALA

**AGRUPACIÓ FLEQUERA
EMPORDANESA S.A.**

Carretera de Viladamat a Palafrugell s/n

Teléfono: 77 00 81 — L'ESCALA

MARIA BUIXEDA BURGAS

Vímet

C/. Empúries, 19
C/. Calvari, 20
Tel. (972) 77 01 85 - L'ESCALA

- MOBLES
- ARTICLES
BAMBÚ
- DECORACIÓ
- CISTELLERIA
- REGALS
- BOSSES

AIRSA

AÏLLAMENTS, IMPERMEABILITZACIONS
I REVESTIMENTS, S.A.

danosa

Passeig Sant Joan Bosco, 47 - Tel. 20 10 62
PONT MAJOR - GIRONA

GUIFRÉ EL PELÓS I EL MONESTIR DE SANT JOAN DE LES ABADESSES

(continuació)

Neus Ximinis

L'1 d'agost del 82, Guifré tornava a la Vall, que ell va repoblar. Hi tornava convertit en cendra. Però era una cendra gloriosa. Aquell dia el Taga reposava amb el perfil llunyà sota el sol i des del pont nou i el pont vell tot el poble contemplava com vuit nois portaven les despulles de Guifré. Com una recompensa al seu treball, una garlanda de llor penjava del baiard.

Les banderes obrien pas. La bandera catalana que segons conta la llegenda eren les quatre ditades del rei Carles sobre l'escut del Pelós voleïava als quatre vents, com si no l'amarguessin ara les humiliacions passades, de no poder ser vista ni portada pels catalans. Els santjoanins, duïen a les mans branques de totes les menes d'arbre que creixen a la vall. Les duïen com els nens duen la palma, el dia del Rams amb fervor, amb orgull perquè sabien que amb el seu gest aclamaven la vida que fluïa a Casa Nostra des de fa onze segles.

Fou col·locada la urna en un pòdium al mig de la girola que ara esdevenia, més que mai, l'eix del temple i de la vall. La gent desfilaria i sabia que Guifré els aglutinava en aquells moments. El batlle li li oferí una corona que duïa encastades pedres de la vall: el Cingle de la Rosa, la Serra Cavallera. Maltosca, les Riberes de l'Arçamala i del Ter.

En aquella tarda dolça es confonien Catalunya i Sant Joan, història d'un poble, d'una cultura i d'una nació.

El dia 24 de juny de l'any 887 era consagrada l'església del monestir de Sant Joan de les Abadesses. Ho feia Gotmar, bisbe de Vic, diuen els arxius. Hi havia el comte Guifré el Pelós que havia fundat el monestir, acompanyat de Guinedilda, la comtessa. El comte cedia el monestir a una comunitat de monges benedictines, a la qual donava per primera abadessa la seva filla Emma.

Un començament no fóra res si allò que segueix darrera no ho avala i ho omple de significat. La història començada a Sant Joan de les Abadesses encara dura i ha estat gloriosa i eficaç.

Gràcies a l'impuls del monestir, que va saber complir l'encàrrec del comte Guifré, la vall va repoblar-se, s'hi van rompre les terres, van aixecar-s'hi estatges. Ben aviat unes terres que havien estat desertes, van animar-se de vida i de treball. Però la vida de la vall va xarbotar cap a d'altres comarques —el Bergadà i el Vallès— a les quals el monestir va transportar activitats i homes.

El monestir de Sant Joan, sota la regència d'Emma, la seva primera abadessa i una de les dones més insignes de la nostra història, va ser un dels grans agents de la construcció de Catalunya. Van tenir dificultats, sobretot per les denúncies del comte Tallaferro, germanastre de l'última abadessa.

Al segle XII s'instal·len al monestir els canonges agustinians que produiran una obra rellevant i duradora. Construeixen un nou temple segons un concepte i un pla important de terres ultrapirinèiques; l'enriqueixen de teixits orientals i islàmics i d'orfebreria, hi celebren una litúrgia sumptuosa i en fan un fogar de pietat on floreixen homes de virtut sincera i humil, com el beat Miró, que el poble encara venera. Durant més de cent anys treballa al monestir un taller que cisella, per a glòria de la vall i del país bellíssimes peces d'escultura romànica i gòtica. S'hi recullen cançons provençals i s'hi produeix un incipient teatre.

El monestir edifica la vila, l'emmuralla, construeix esglésies i ponts, o organitza els gremis, funda l'hospital i l'albergueria, atorga progressivament llibertats al municipi, ajuda els pobres en anys de fam, terratrèmols i pestes. Aquests beneficis s'estenen a pobles i territoris que depenen de la canònica.

El monestir de Sant Joan és distingit pels reis que de vegades s'hi hostatgen i li concedeixen privilegis: en determinats moments arriba a tenir un pes important dins el país i participa, a través d'uns quants abats llustres, en la gran política de l'Església i de Catalunya: Ramon de Banyà; Arnau de Vilalba intervé en el Cisma d'Occident i en el compromís de Casp; Bernat Guillem de Samasó és alhora president de la Generalitat i abat de Sant Joan; Miquel Isalguer és nomenat pel Consell del Principat ambaixador per reclamar al rei Joan II la llibertat del príncep de Viana.

(Continuarà)

R... EVOLUCIONEM!

Em prenc la llicència de formular una atrevida proposició a la majoria socialista del nostre Consistori municipal; la liberalitat que regeix les seves trajectòries m'autoritza a deixar els guants a casa. Es tracta d'una iniciativa que, entrant de ple, crec, en l'àmbit de les seves concepcions ideològiques i de llur credo democràtic, no hauria d'avergonyar-los d'aplicar-la si la idea els plau: la creació d'un Consell municipal juvenil.

Abans d'aixecar les mans al cel en signe d'aclamament, citem a llegir-ne les premisses requerides des de l'inici:

Es tractaria d'un Consell Consistorial paral·lel a l'oficial, però oficiós. Els membres en serien voluntaris, sense, doncs, promoure eleccions populars. Serien seleccionats pels regidors en funció, els que podrien procedir, si de cas, a la constitució d'uns reglaments. Tota retribució descartada. L'edat —a analitzar— podria ser entre catorze i divuit anys. Aquest Consell extraoficial hauria de fer-se una obligació d'assistir als Plens municipals i de reunir-se mensualment almenys una vegada. La seva àrea d'immisció i d'intervenció seria limitada exclusivament als afers interessants al desenvolupament econòmic i social del poble i al benestar i prosperitat dels escalencs. Podrien interpellar deferentment al Consistori i reunir-se, sols, per deliberar i dreçar llurs desideratums.

Ah!, i que fos un equip en el que l'element femení no hi estigués absent!; en aquest terreny no s'ha d'imitar el mal exemple del PSC de l'Escala que no ha presentat cap dona en les darreres eleccions municipals.

Quina seria la finalitat d'aquesta innovació? La d'ensenyar als escalencs de demà a administrar els interessos escalencs. Inculcar-los el sentit de responsabilitat; ensementar el futur immediat de l'Escala.

Seria, també, penso, una espècie de revolució susceptible de ser calcada per altres municipalitats i de la que l'Escala podria enorgullir-se d'haver-ne estat la capdavantera.

Personalment no sé veure-hi cap obstacle. A França una corporació anàloga ja existeix i potser també a d'altres llocs. I recentment Cadaqués tingué durant unes hores un alcalde infantil capitanejat tot un "consistori" de minyons; encara que, en aquest cas, es tractava més d'un acte folklòric que no pas d'un acte formal.

A "L'Escalenc", sense anar més lluny, existeix un grup de joves col·laboradors que demostra interessar-se a bastament pels destins escalencs. Afirmo que ignoraran l'existència del present suggeriment fins a l'aparició d'aquestes ratlles; però estic segur que, eventualment, constituïrien (sols o acompanyats) una fontanella d'iniciatives, una maina de bona voluntat i un remolí de dinamisme. Cal veure llurs articles signats "Mont-Recova", sota el títol "Hissant la Ploma",⁽¹⁾ particularment el del proppassat agost en el que fan una intel·ligent anàlisi del trànsit a l'Escala amb ulls de bons observadors.

Una idea és llançada i és perfectible. Si és bona, per què no aferrar-s'hi? I que es dispensi la gosadia de qui l'emet i a qui mou exclusivament l'afecció que porta a l'Escala; inclús si el disegni no val res.

Saderra

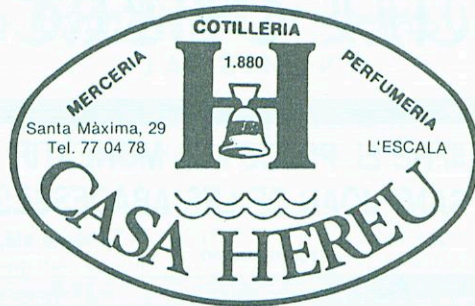
(1) Llàstima de títol: quan la ploma és "hissada", o enlairada, l'estri no escriu, sinó que reposa.

ANXOVES DE L'ESCALA®

Magdalena Sureda

Tel. 77 0146

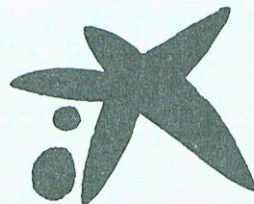

Bancotrans
Banc Comercial Transatlàntic

L'ESCALA

CASA CENTRAL BARCELONA
més de 90 oficines a Espanya.

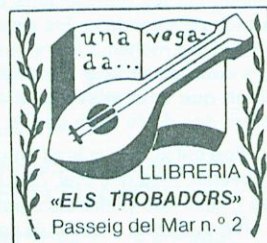

CAIXA DE PENSIONS

"la Caixa"

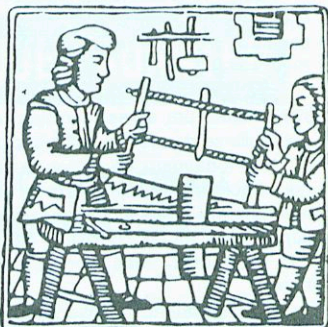
 **CAIXA DE
GIRONA**
CAIXA D'ESTALVIS PROVINCIAL DE GIRONA

Plaça Victor Català, 9 - L'ESCALA

**Mobles
Sancho**

Ctra. Palafrugell, s/n.
(DAVANT GASOLINERA)
Teléfon 972 / 77 04 85
17130 L'ESCALA

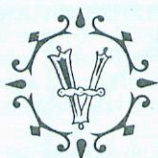
Lindan

ELECTRODOMESTICS

SERVEI T.V. GARANTIT

A. PRADO

Plaça de les Escoles - Tel. 77 04 90 - L'ESCALA

SASTRERIA

Vila i Borràs

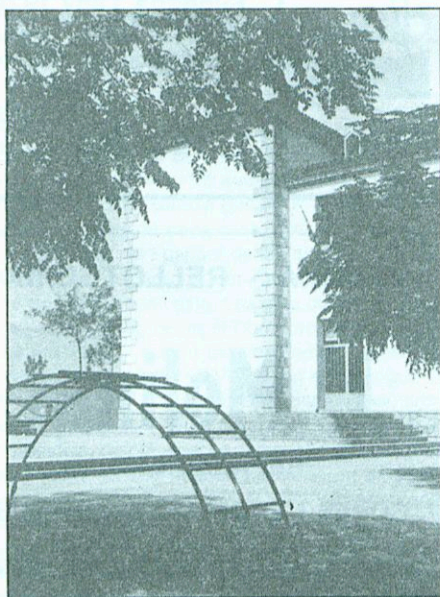
Carrer del Port, 25 - Tel. 77 02 21 - L'ESCALA

CASA FEIXAS

INSTAL·LACIONS ELECTRIQUES, SANITARIES I CALEFECIÓ
FERRETERIA, ELECTRODOMESTICS I ARTICLES PER A REGAL

Plaça Victor Català, 17 - Tel. 77 01 99 - L'ESCALA

HISTÒRIA DELS COL·LEGIS DE L'ESCALA (Els anys vint)

En la reunió celebrada el dia 21 de gener de 1924 l'Alcalde Sr. Masferrer explicava a la Junta que per la Comissió nomenada a l'efecte s'havia fet la visita a l'escola nacional de nenes, «donant per resultat que per la professora encarregada d'ella Na Francesca Fraga, i tenint en compte la seva avançada edat, es treballa amb regular profit a jutjar pels resultats». També la Comissió donava un toc d'atenció sobre «la conveniència de què es procedeixi a la reparació del sostre de la sala en què es troba instal·lada l'Escola Nacional de nenes en vista del mal estat de l'angle del costat dret entrant i part corresponent al carrer de l'Hospital, i la Junta assabentada acorda que pel Sr. Alcalde es requereixi el Sr. Propietari de la casa En Josp Callol i Maranges, perquè procedeixi, conforme li correspon, a la reparació del sostre en qüestió». Aquesta sala era els baixos de la casa n.º 36 del C/ Enric Serra, situada entre aquest carrer, la Plaça de l'Ajuntament i el C/ Pintor J. Massanet, que en aquell temps tenia el de C/ de l'Hospital. Aquest local, que després seria durant molts anys el taller mecànic de «Can Solà», fou l'escola de les nenes fins alguns anys abans de la guerra civil. Sobre el portal encara s'hi pot llegir amb dificultat quan hi ha bona claror: «ESCUELA PÚBLICA». Quan l'escola era allí, les nenes sortien a jugar a la plaça a l'hora de l'esbarjo. Seria interessant, encara que només fossin uns minuts, de poder recular seixanta o setanta anys per poder-ho contemplar; no es devia haver de preocupar gaire la mestra pel trànsit rodat del carrer major.

L'escola estatal de nens estava situada fins aquests anys en el costat sud de l'Ajuntament que fa temps l'estan fent nou, on abans d'enderrocar l'edifici vell hi havia la policia municipal i abans d'això, durant molts anys havia estat caserna de la guàrdia civil. Per tant, en aquell temps, l'escola de nens i la de nenes no estaven juntes perquè estaven en llocs diferents, però estaven a prop una de l'altra. Per aquesta escola de nens hi van passar, com s'ha pogut veure si s'ha anat seguint la història dels anys anteriors, mestres com el Sr. Alsina, que va venir l'any 1902, i el Sr. Resa (Sr. «Fernando») quan va ser el seu auxiliar. També hi devia estar el Sr. Agustí els primers anys de ser a l'Escola. Escoles sense ni un pati per poder jugar una estona, o en tot cas molt precari, en aquells anys d'una escola molt dura pels mestres i més encara pels alumnes. De tota manera segurament que no és cosa que resulti estranya a persones una mica grans i que ho hagin viscut o conegut una mica: un hom va estar l'any 1963 a l'escola unitària de Cerdanyola «de baix» i l'aula era en un 1er pis els baixos del qual eren uns magatzems; de pati no n'hi havia cap i els nens estaven molt contents quan en dies de bon temps podien anar a jugar a pilota en algun indret situat a certa distància. He donat aquesta referència personal i fora del nostre àmbit perquè molts joves no

trobin tan estranya la situació de les escoles d'aquells anys a la nostra Vila sabent que mestres de cinquanta anys més tard exerciem en les mateixes condicions en el què fa referència a locals o instal·lacions escolars; no obstant, ja vaig dir que durant aquests anys creixia a l'Escola la idea de graduar les diverses escoles del poble en un edifici de nova construcció per a nens i nenes. Això miraré d'explicar-ho amb més detall en el proper número, sense oblidar els anys que es van passar els nens a l'escola de l'Ave Maria i les vicissituds de l'escola femenina. Per avui acabaré amb les paraules de l'Inspector En Josep Montserrat Torrent, qui el 28 de març de 1924 «es congratula del trasllat de les Escoles de nens a l'edifici aixecat expressament pel Sr. En Josep Ximinis, que reuneix excel·lents condicions higèniques i pedagògiques, en el qual funcionen totes les escoles públiques i privades en règimen graduat». Aquesta graduació es referia a què allà es varen traslladar els dos mestres estatals, el Sr. Agustí (que va tenir els alumnes grans) i el Sr. Alsina (que va tenir els mitjans); i també el mestre de l'escola privada En Josep Sureda o Sr Pepet (que es va encarregar dels petits).

(continuarà)

Joan Morera i Desel

CALA FERRIOL

Fou un diumenge del passat mes de juliol quan, a mig matí, sortíem en barca del port de la Clota. Tots anàvem carregats d'actuals i altres estris per a preparar la manduca d'un dia de càmping. Feia calor, encara que mitigat pel fresquet gregal que havia començat a bufar i el trajecte se'ns feia molt divertit, perquè un balanceig inevitable ens sacsejava d'un costat a l'altre, moviment que ens plaia enormement. Aquest vaivé, però, no impedia pas que tots estiguéssim absorts en la contemplació del paisatge costaner, que gairebé podíem fregar amb les mans. Un seguit de belles coves, enormes penya-segats i esculls pintorescs ens recrearen en el decurs del breu viatge; mentre, la remor de les ones trencades per la proa de la barca en cada batzegada donava un sentit de solemnitat a la petita excursió, que cada cop esdevenia més plaent.

Tot recreant la vista, parlant i rient, vam arribar al lloc de destí. La cala semblava esperar-nos, acostumada els diumenges a rebre més visitants que de costum. Diverses famílies hi estaven instal·lades; uns prenien el sol, altres nedaven. Nosaltres vam descarregar els atuells, els vam col·locar a l'ombra, en un bon emplaçament i tot seguit, a bellugar-nos! La il·lusió que desperta l'aigua del mar, tan nítida en aquell indret, per a capbussar-s'hi, pescar, barquejar, etc aparegué de sobte. Sembla que allà el temps és més ràpid. L'esbargiment en plena natura és tan agradable i sa que aparentment esdevé més curt. I, sense adonar-nos-en, arribà el moment del dinar! Allò havia de veure's: tots col·laboràvem segons les nostres possibilitats. Els homes tingueren cura de coure la carn a la brasa, feina feixuga a l'hora de més calor, i preparar allioli i les dones portàvem a cap les altres tasques culinàries. En pocs moments tot va ésser a punt i la gran taula començà a tenir vida. El menjar era molt apetitós, no sé si perquè en aquestes ocasions tot sembla més bo. I per arrodonir el menú no hi faltaren cafè i licor. Fou un rústic banquet a l'aire lliure. La sobretaula s'anava allargant i la tarda se'ns va fer curta.

Anàrem de retorn al port de la Clota. Aquesta vegada el viatge va ser més tranquil. El gregal havia mancat i les minses ones ja no feien, amb prou feines, balancejar l'embarcació. Per contra, la intensitat del sol es notava més que al matí i el nostre cutis quedà més acolorit.

Em va agradar de tornar una vegada més a cala Ferriol. Trobar-te en la petita platja és com sentir-te part integrant d'una nombrosa família, en la que tots s'ajuden. Hi ha el que ha escollit la cala com un lloc preferible d'esbarjo, i converteix les seves barques en habitatges ambulants. Moltes persones la contemplen cada festa i s'hi retroben amb altres aimants del bell racó costenc. És un petit paradís apartat de la bullicia i de la contaminació, on el mar i la muntanya conviuen, identificant-se en un ambient acollidor i plàcid.

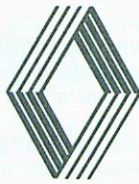
Un pintoresc indret, mínuscul, amagat, de la nostra bella Costa Brava: és cala Ferriol!

Pilar Pellicer de Gispert

RENAULT

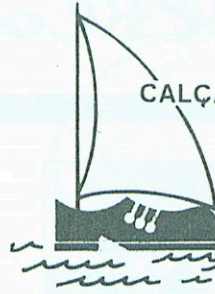
GARATGE FUMADÓ

C/ Ave Maria, s/n.
Tel. (972) 77 04 81
17130 L'ESCALA (Girona)

CALÇATS BALLESTA

Fundada l'any 1920

Pintor Joan Massanet, 10
Tel. (972) 77 02 53
17130 L'ESCALA
(Costa Brava - Girona)

MAGATZEMS **TITUS** S. A.

CONGELATS — CONCESSIONARI

Ctra. Viladamat a Palafrugell, km 7 **L'ESCALA**
Tels. (972) 77 04 04 - 508 - 584 (Girona)

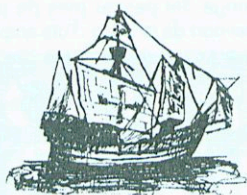
JOIERIA - RELLOTGERIA

J. Molinas

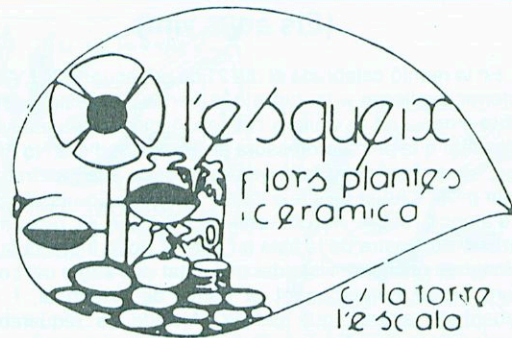
REPARACIONS

COPEES I TROFEUS ESPORTIUS

C/ Joan Massanet, 26 - Tel. 77 05 48 - L'ESCALA

Caravel·la

CENTRE D'ESPECÍFICS

ROSA MARIA BALLESTA

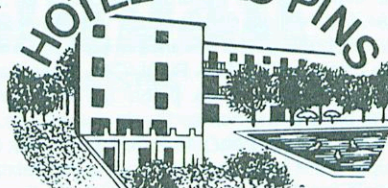

FARMACIA

FÓRMULES MAGISTRALS

Pintor Joan Massanet, 4 - Tel. 77 15 75 - L'ESCALA

HOTEL DELS PINS

L'ESCALA

Tel. (972) 77 03 95 - COSTA BRAVA - GIRONA

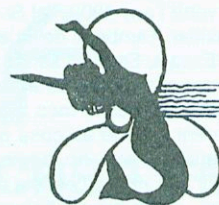

HOTEL RESTAURANT

NIEVES MAR
(ANTIGA CASA NIEVES)

Tels. 77 03 00 — 77 03 04 - Passeig Marítim - L'ESCALA
(Costa Brava)

JOPA

nàutica
Closa del Llop, s/n.
Tel. (972) 77 07 55
L'ESCALA (Girona)

EMBARCACIONS · MOTORS · ACCESSORIS

EVINRUDE

ÈTICA "VERSUS" RELIGIÓ

★★★★★★

- Com va això, Baldiri?

- Més bé, Quimet. Per fi ha arribat la tranquil·litat i ha desaparegut l'angoixa de la massificació del mes passat. Si vols que t'ho digui, cada any em fastigueja més tot aquest aldarull frenètic i potiner. Perquè, no m'ho neguis, sembla que aquí, en qüestió de turisme, ens arriba el bo i millor de cada casa, com hi ha món!

- No et diré pas que no! I parlant de la Festa, què t'ha semblat la d'enguany? Tu, que tot ho critiques, què n'has de dir?

- Mira, ans de parlar de la Festa, t'haig de dir que el que no em va acabar d'agradar del tot va ser el llibret-programa...

- Què dius ara! Però si estava molt ben editat i presentat i...

- No em refereixo a això, home! Vull dir en el contingut. Concretament vaig trobar alguns articles massa crispats, poc amables, no gaire adequats (segons el meu parer) per un llibret que té l'objectiu, en definitiva, de convidar el personal a passar-s'ho bé en la nostra Festa Major. El que hagués trobat bé en un altre lloc, per exemple en el "Full obert" de L'ESCALENC, allà em "cantava" una mica, què vols que et digui!

- Ben mirat... Però, si mai no recordo, algun d'ells no era més que una rèplica a un altre que també s'havia publicat en un programa d'aquests.

- Tens raó. Però en aquell es parlava de forma general i en aquest es personalitzava. En fi, és el meu parer, i que em perdoni l'autor. O és que no puc dir el que penso, refot?

- Tranquil, home! Suposo que parlem del mateix, del que es titulava "Religió i Ètica", no?

- Just!

- Doncs, si t'hi fixes bé i deixant la personalització, com tu l'anomenes, i anant al fons de la qüestió, l'autor el que pretén en certa manera (i ben bé que ho diu al començament) és tranquil·litzar els pares neguitejats...

- Alto! Tranquil·litzar dius? Romanços! Els pares que desitjarien una educació (no instrucció) cristiana a l'escola i no se'ls ofereix, no poden quedar tranquils amb aquests arguments, penso jo! Perquè és evident (seguint la mateixa línia argumental) que si de l'educació en l'anterior "estat confessional" ha sorgit "aquesta joventut que es droga, els polítics que manen, els mestres que no donen classes de religió" no et dic jo què en sortirà d'aquesta que reben ara, en què l'assignatura principal consisteix en la teoria i pràctica d'un hedonisme alienant i un tant-se-me'n-fotisme que fa pena! I no m'ho neguis, Quimet, que masses proves en comencem a tenir, rellamp!

- Bo! Però ara no em vindràs a dir que aquell tipus d'educació religiosa que ens donaven quan tu saps i jo vull dir, excessivament dogmàtica, obligatòria, massa sovint hipòcrita i tot el que més vulguis (tal com diu l'autor de l'article que comentem) era una educació positiva!

- I tant que no! Però som molts els que tenim la desagradable impressió (fonamentada) d'haver sortit del foc per anar a caure a les brases! Mira: quan es vol substituir, modificar o fins i tot eliminar quelcom que no rutlla, és imprescindible presentar una alternativa que, com a mínim, millori el que s'intenta renovar. El que no es pot fer, simplement, és donar-li una guitza, i a continuació, posar-nos a agafar mosques com uns babaus. Això és d'una irresponsabilitat que esgarri!

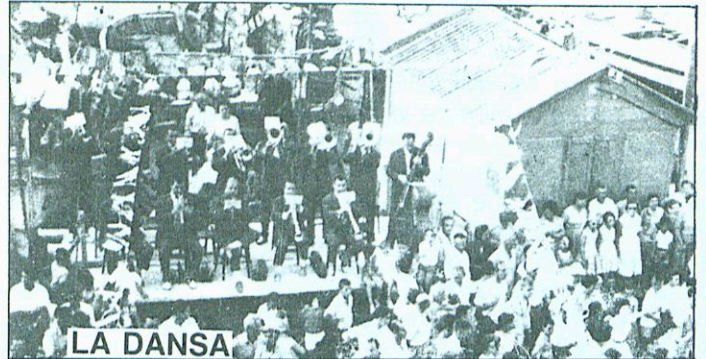
- I de l'assignatura d'Ètica, què?

- Assignatura d'Ètica dius? No em facis riure, Quimet! Una farsa, això és en el que han convertit el que podia haver estat un apartat important en l'educació del nen. Començant pel Ministeri i acabant per on vulguis, mai ningú s'ha pres seriosament una matèria que únicament va néixer -no ens enganyem- per raons polítiques i tenir uns arguments per fer callar els ciutadans decebuts que desitjaven pels seus fills a l'escola quelcom més que una instrucció burocratitzada. I així va! Convertida en una "Maria" inútil i desprestigiada enmig del beneplàcit d'una majoria indiferent. O és que m'equivoco?

- Home, això d'un ensenyament burocratitzat i altres detalls, no puc dir que hi estigui exactament d'acord, i quelcom hi tindria a dir, però... s'ha fet tard i la dona m'espera. Ho deixarem per un altre dia...

Xavier

LES SARDANES A L'ESCALA EL DIA DE LA FESTA MAJOR

La platja tota alhora batega d'alegria.
Ja el flabiol engega son refilet brillant
que el tambori acompanya. La gent prompte es destria;
amicalment s'acobla i els rotllos va lligant.

Primerament són minsos; després van engrandint-se
formant ampla rodona que oscil·la lentament
a la dreta i l'esquerra; la gent va deixondint-se
al cant de la tenora planyivol com lament.

Curts són ara els compassos i els peus no es mouen gaire;
dels balladors l'oïda recull amb gran fervor
el canvi dels cantàbils, les variants de l'aire
melòdic de la dansa per a comptar millor.

Copsada la tirada primera de la dansa,
els balladors ja marquen els llargs saltironant,
i donen quatre passes, amb tota confiança,
a la dreta i l'esquerra, silencis, sempre comptant.

Dos cops es repeteixen les variants dels passos;
i són les grans rotllanes com pèndoles vivents.
Els balladors recompten curosos els compassos;
de cap els reparteixen quan ja, ben conscients,
remarquen a quants tiren. Per 'xò, quan fa parada
la cobla, tots s'aturen; llavors el contrapunt
marca el flabiolaire, i amb pausa, la ballada
gracivola volteja represa i en conjunt.

Greument tots escandallen les rítmiques passades;
però per dintre els llisquen els regalims dels cants
del tiple i la tenora; també les refiledes
del flabiol festívol i, a més, les ressonants
entrades de la cobla lligant la melodia
i harmonitzant cantàbils ja tristos ja festius;
i als balladors els entra talment una folia:
aixequen fermes els braços i els saltirons són vius.

Els passos més avien segurs de la tirada;
els furga, ben endintre, pur goig vivificant,
i amb virior puntegen; la faç, com encisada,
a l'aire també aixequen, els ulls espurnejant.

El cos de les donzelles pren gràcils positures
com si dansaires fossin d'un fris de l'antigor
amb corbes venusines, transsumpte d'escultures
que el cisell grec omplia d'eterna serenor.

El mariner exultant al ritme de la dansa,
oblida les tempestes, del mar la salabor;
i el pagès no es recorda, sadoll de delectança,
que perd les tardanies per manca de saó.

Per tots és la sardana un ball asserenivol;
un ball que sempre arbora de goig i excelsitud;
dansa de clarors d'alba; com aigualer fresquivol,
que el cor de nostra terra reviu, quan s'és retut!

J. Barceló i Matas

conversa amb.....

En Josep HERNÁNDEZ I DIERT és tota una personalitat en el món de la bicicleta. Aquest any la cursa de bicicletes de la Festa Major portarà el seu nom: "1er Trofeu Hernández". Aquest escalenc de Carcaixent s'ho mereix. S'ho mereix perquè ha dedicat tota la seva vida a la bicicleta i perquè no hi ha hagut cap altre escalenc que hagi arribat tan alt com ell en aquest camp.

Els escalencs n'estem orgullosos i desitgem de tot cor que, de ser possible, pugui tornar a fer el que ha estat la seva vida; córrer.

L'Escalenc.- De quin punt del País Valencià sou?

Josep Hernández.- Sóc de Carcaixent; la Brigi de can Bordes i la Rosa del Gavià són germanes meves.

Els meus pares treballaven l'estiu a l'arròs, aquí a l'Escala, i l'hivern a la taronja.

Jo vaig començar a treballar l'arròs aquí a l'Escala cap a l'any 1948, amb el meu pare que feia colla a Cinclaus.

L'Esc.- Quan vau començar a tenir afició per les curses de bicicletes?

J. H.- Jo tota la vida he tingut afició a anar en bicicleta, però de molt jove els pares no em deixaven córrer.

Un any, el dia abans de venir cap aquí, es feia una cursa al poble; com que els pares estaven atrafegats preparant les coses, jo sí que participo en la cursa i la guanyo. Durant aquest mateix any, i quan ja gairebé acabava l'estiu, van ser les festes de Torroella i l'Enric Volta i tres o quatre més vam anar allà a córrer. La cursa em va anar molt bé però a un o dos quilòmetres de finalitzar la prova se'm va trencar la bicicleta.

Aleshores els companys de l'Escala em diuen: "Saps què, ara n'organitzarem una nosaltres, de cursa, per la Festa Major". I així va ser com es van iniciar les tradicionals curses de bicicletes de la Festa Major. Aquesta primera cursa, que va ser l'any 1950, sí que la vaig guanyar.

L'any 1951 me'n vaig anar a fer la mili a Melilla. Vaig ser-hi un any i mig.

De tornada de la mili els pares em van fer anar cap al poble, perquè volien que treballés i no volien que participés en curses. Així és que ni vaig poder venir a veure la xicoteta, l'Anita. Però allí vaig continuar amb la meua dèria, ja que era major d'edat. Entrenar-me i córrer. Va ser l'any següent que vaig ser campió regional de València en la modalitat professional.

Durant aquests anys venia solament per la Festa Major a veure les meves germanes i l'Anita. Però l'Anita no entendia el perquè jo em volia quedar a

València a córrer, es pensava que hi tenia una altra xicoteta. I així és com vam passar uns quatre anys en què ens enraonàvem però res d'acostar-nos, ja que ella no ho volia.

Però finalment ens vam casar, l'any 1957, i aleshores vivíem la major part del temps a València i uns dos o tres mesos aquí.

L'Esc.- Heu pres part en moltes competicions?

J.H.- Sí, a moltes, tant al País Valencià com a Catalunya i a França.

He fet vuit vegades la Volta a Llevant, set la de Catalunya, cinc la d'Andalusia. També vaig fer una vegada la Volta a Espanya, em vaig haver de retirar, junt amb altres, perquè nevava.

He participat a moltes altres curses.

Cap a l'any 1962 vaig guanyar l'etapa Reina de Llevant, que era internacional i en la que hi participava Poblet, que era un dels millors d'Espanya.

Aquí hi podeu veure uns vuit-cents trofeus i a València en tinc uns dos-cents més. La raó d'haver aconseguit cap a un miler de trofeus és perquè durant trenta-cinc anys m'he dedicat d'una manera plena a la bicicleta. Encara l'any passat vaig ser campió de Girona, campió de Catalunya de fons en carretera, campió de Catalunya de muntanya i subcampió d'Espanya. Totes aquestes proves eren de veterans.

Des de fa setze anys que participo en les curses de veterans, ja que passes a aquesta categoria quan fas els quaranta anys.

Tenia dinou anys quan vaig començar a córrer i em van donar una llicència que en deien d'independents i servia per amateurs i professionals.

Recordo també que l'any que em vaig casar, 1957, vaig ser campió regional de professionals en pista de persecució i de velocitat. Això en un mateix dia.

L'Esc.- Quan vau venir a l'Escala definitivament?

J.H.- Definitivament vaig venir-hi a viure quan els pares de l'Anita van ser més grans. I aleshores vaig començar a

córrer amb equips d'aquí. Feia algunes curses per aquí, però la majoria a França. Al sud de França se n'organitzaven cada setmana, de curses.

Em desplaçava d'aquí fins a Perpinyà en bicicleta. El dia abans, havent dinat, agafava la bicicleta i cap a Perpinyà. Hi tenia unes dues hores i mitja. Des d'allí ens portaven en cotxe als llocs on hi havia carrera.

En venir a l'Escala em vaig apuntar al Club Ciclista Empordanès de Figueres.

Aleshores, quan es va formar La Casera hi vaig córrer per tot Espanya. El primer any d'anar amb La Casera de veterà, de quinze carreres en vaig guanyar dotze, dos segons i un tercer lloc. El segon any vaig ser campió d'Espanya.

L'Esc.- Se'n pot viure de la bicicleta?

J.H.- Actualment sí que se'n pot viure, el que jo havia fet de jove ara es paga per fitxatge de vint o trenta milions.

Aquí a l'Escala no hi ha hagut mai ningú que s'hagi dedicat a anar en bicicleta per viure'n. I ara menys, perquè hi ha moltes discoteques i moltes platges. I un que fa bicicleta s'ha de vigilar, entrenar i sacrificar-se. El jovent d'ara això no ho vol fer.

L'Esc.- Quin tipus de bicicletes hi ha en el mercat?

J.H.- Les bicicletes de corredor valen des de 30.000 fins a 215.000 o 300.000 pessetes.

En les bicicletes que tenen el quadre de fibra de carbó, el quadre sol costa unes 145.000 pessetes. El grup que porta: bieles, plats, caixa, la direcció, els carrets, l'artiga del selló, els pedals, això fa unes 100.000 i escaig de pessetes. I encara falta el manillar, el selló, la cadena, el pinyó, les llantes, els raigs, la feina de muntar-ho... La goma dels tubulars val de cinc a sis mil pessetes cada una, perquè el teixit és de seda. Això vol dir que una màquina sencera arriba a costar-te per sobre de les 300.000 pessetes.

L'Esc.- Què us era més fàcil: la muntanya o la carretera?

FESTA MAJOR

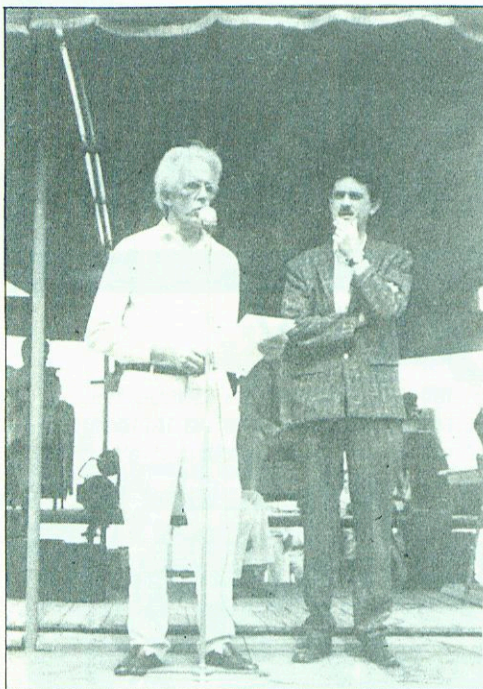
L'ESCALA 1987

FESTIVITAT DE
SANTA MÀXIMA

PREGÓ FESTA MAJOR DE L'ESCALA 2 de setembre de 1987

A càrrec d'Enric Casassas i Simó

EL Dr. Enric Casassas pronunciant el Pregó de Festes

Quan l'amic Jordi Boix em va proposar, en nom de l'Ajuntament, de pronunciar el pregó de la Festa Major que avui comença em vaig sentir amb l'obligació d'acceptar, per la meua condició d'escalenc sobrevingut que em sento lligat a l'Escala per tants vincles, i, sobretot, per adhesió a les noves idees que han dirigit enguany l'organització d'aquesta Festa.

Passo, doncs, a complir l'encàrrec que em fou fet.

Diuen els tractats d'Etnologia (o d'Antropologia cultural, com ara en diuen) que una festa comporta estructuralment tres elements: un **esdeveniment**, una **reunió expressament convocada** i unes **accions característiques**, les quals constitueixen la festa en la seva manifestació més pròpia. Comentaré a continuació alguns aspectes d'aquests elements de la nostra Festa Major.

La societat actual és, com mai no ho havia estat abans, una societat subjecte a canvi, a canvi permanent i accelerat, provocat fonamentalment, però no exclusivament, per l'aplicació dels avenços tecnològics a tots els aspectes de la vida social i individual, en terrenys que van des de la producció de béns i d'energia, a la salut pública, als transports, als mitjans de comunicació i de difusió cultural i molts d'altres. Aquests canvis han repercutit directament i repercuteixen sobre la dinàmica de les relacions socials i sobre els comportaments i les posicions que evolucionen i que tendeixen a uniformar cada dia més els éssers humans, els països, les cultures... La societat humana camina, més ben dit, corre, vers una homogeneïtat de caràcters, vers un cosmopolitisme difús.

Això és bo, en certa manera, o si ho precisem, seria bo si servís d'una manera efectiva per acostar els pobles, per facilitar la comprensió entre la gent de les diferents ètnies i països, per fer-nos participants a tots dels beneficis de la col·laboració internacional, per posar a l'abast de tothom els avenços i les troballes que en el camp cultural produeix l'esperit humà sigui d'on sigui.

Però aquesta tendència té també desavantatges o aspectes negatius, entre d'altres, o potser el principal, el d'induir-nos a oblidar els nostres orígens, de conduir-nos al desarrelament, a perdre els trets de la personalitat pròpia.

I això no és bo, perquè l'ésser humà és limitat, té unes dimensions determinades i necessita de trobar-se emmarcat en unes coordenades de referència concretes, a la seva mesura. Ho veurem clar amb els següents exemples.

Per dormir bé, l'home necessita una cambra de les mides d'un dormitori, i se sentiria inconfortable si hagués de dormir en un local gran com una església o un teatre, o en un recambró petit com un cau. Igualment, per trobar-se ben acollit en aquest món necessita d'un paisatge a la seva mesura, com el de l'Escala, el millor del món, almenys per nosaltres, no amb horitzons llunyans oberts a l'infinit desconegut (com els dels pobles sobre una costa rectilínia o sobre l'estepa inacabable de l'altiplà) que fan sentir l'home petit i desvalgut i tantes vegades, en conseqüència, agressiu; ni tampoc amb paisatges sense horitzons, tancats en una vall muntanyenca o en una caleta isolada, on se sent oprimat per la immediatesa de les coses i la limitació dels recursos, sinó un paisatge que sigui a la mesura de l'home, com el d'aquí, amb l'extensió justa de mar fins al teló de fons de les muntanyes, situat a la distància justa perquè no se senti ni oprimat ni desvalgut, a la distància que permet deixar volar el pensament i eixamplar-se els sentiments, contingudament, que permet prendre a la tramuntana l'embranchida justa per aclarir els intel·lectes i endur-se'n les teranyines dels subconscients. De la mateixa manera, per funcionar dins de la col·lectivitat humana, a l'home, li són còmodes, més ben dit, li són necessaris per sentir-se ben bé ell mateix, uns referents propers, que li són fornits per la pertinença a una col·lectivitat concreta, a la seva mesura, la pertinença a un poble, a una nació, d'on som, a qui ens assemblem.

I això és el que signifiquen les frases tan repetides: que no hem de perdre les arrels, que hem de retrobar les arrels, que hem de recobrar els senyals d'identitat que ens són propis. Durant tots els anys de dictadura vam sofrir com a poble persecució amb una finalitat despersonalitzadora, ja que perdent la identitat perdiem la força i se'ns reduïa a la condició de ramat governable. La normalitat democràtica plena l'assolirem quan hàgim recuperat plenament la nostra identitat, perquè els drets cívics i els deures que aquella comporta se'n derivaran d'una manera natural.

Aquests senyals d'identitat es troben a tots els diferents nivells: a nivell nacional, a nivell local. I entre els de nivell local, en primer lloc, la Festa Major.

Encara que també, si anem a mirar, a la Festa Major es reproduïx la mateixa duplicat o dicotomia dels elements universalitat i localisme, que acabem de comentar, i que mai no són elements antitètics, sinó complementaris.

En efecte, vegem com nasqueren les festes majors. Es derivaren de festes més antigues sorgides com a satisfacció d'una necessitat primordial i elemental de l'ésser humà i de la col·lectivitat, la de commemorar efemèrides anuals de caràcter agrari, com la collita del blat o la verema, o efemèrides astronòmiques com els solsticis. Això és l'element d'universalitat, perquè s'esdevingué a **totes** les societats primitives, perquè la reverència i el temor davant el misteri de l'etern retorn de les estacions, la sorpresa i l'agraïment davant el misteri de la germinació de la llavor i del rendiment de les tasques agrícoles són coses que deriven del substrat comú profund de tota l'espècie humana.

Aquestes festes adquiriren aviat, a totes les societats primitives, un cert caràcter religiós, d'invocació a la divinitat o d'acció de gràcies. Així, entre els nostres rebesavis, els grecs, que tenien déus per gairebé tot, i entre els seus hereus, els romans, les festes que se celebraven en acabar la sega eren les **crònies** o **saturnals**, en honor de Cronos pels grecs o Saturn pels romans; les que se celebraven a l'abril, per invocar bones collites, les **demètries** o **cereals**, en honor de Demèter o Ceres; hi havia també les festes relacionades amb la verema, les **dionísies** o **bacanal**s, en honor de Dionís o Bacus. Amb l'adveniment del cristianisme, moltes d'aquestes festes, i d'altres, en respondre a una exigència col·lectiva natural, sobrevisqueren, però ho feren amb un caràcter nou: seguiren essent les festes emmotllades a activitats del sector primari que el poble volia, però assumides pel cristianisme i posades sota l'advocació de sants de devoció local. Així esdevingueren amb el temps les nostres festes majors, ben arrelades a cada comunitat local i en correspondència a la seva pròpia idiosincràsia.

La Festa Major de l'Escala, en concret, té la característica d'ésser una celebració essencialment popular situada cap al final d'una temporada d'intensa activitat –que si abans era del sector primari, agrícola i aquí majorment marinera, ara és una activitat amb una altra orientació principal, la del sector terciari, l'atenció del turisme. No hi ha antecedents, ni a la Grècia ni a la Roma clàssiques, de festivitats dedicades a festejar o propiciar les divinitats protectores d'activitats d'aquesta mena, encara que el déu Hermes –o Mercuri, per als romans– ho podria ésser, ja que era per una banda el déu protector dels comerciants i dels negociants, i per l'altra, el déu protector dels que fan camí que ara els podríem dir turistes. No sé si se'n sortiria, avui, de protegir alhora els uns i els altres.

Potser la seva acció protectora sobre el poble receptor de l'onada turística s'hauria de manifestar introduint una mica de seny en el desori que l'avidesa del diner fàcil provoca, una mica de mesura en les decisions que cadascú pren en relació amb la temporada que ve. Que la destrucció d'un patrimoni natural o d'un patrimoni històric és un procés irreversible que pot arribar a uns límits en què ho perdem tot –i aleshores no hi hagi res a fer. Quan vaig arribar a l'Escala per primera vegada, ara fa més de quaranta anys, venia a peu des de l'Estartit, i en tombar la carena de la carretera de Montgó, vaig experimentar una sensació inoblidable, la vista més meravellosa que mai no havia tingut: les Clotes i Riells en primer terme, el golf brillant sota el sol, les muntanyes de Roses, les edificacions del nucli de l'Escala que descendien gradualment des dels estudis i l'església fins al mar, i ni una edificació més. Per camins entre vinyes vaig arribar al poble, que en aquella època era un poble pobre, però de gent equilibrada, cordial i solidària, un poble potser més aviat trist perquè els rendiments de la pesca eren escassos, i el jovent en marxava, cap a Barcelona, naturalment, on, bé o malament, hi cabia tothom. Ara tot ha canviat: aquell paisatge meravellós, des d'allà on el vaig veure ja no es veu, hi ha blocs d'apartaments i xalets que ho impedeixen; però el poble és florent, ple de vida, molts d'aquells emigrats hi retornaren ja, ara acull immigrants de molt diverses procedències.

És que unes coses van per les altres? Potser sí, però només fins a cert punt, i mai al preu de certs abusos. I això, en el fons, tots sabem que és així, malgrat els abusos ja comesos, i a alguns els pesa en els estrats més profunds de la consciència, como ho posà de manifest l'onada de sentiment, el clam popular que s'alçà quan els elements desfermats van destruir la Roca del Frare, quan tantes i tantes coses hem destruït nosaltres mateixos, sense cap angúnia ni cap remordiment!

Però avui arriba la Festa Major!

Aquest any hem fet un pas important en la plena recuperació de la Festa Major, la qual adquireix un aspecte nou i millor, depurada dels elements més ostentosos d'altres anys, més acostada a la seva funció de festa per a tothom, per a tots els escalencs de totes les edats i condicions i per a tots els parents i convidats que han vingut de fora i per a tots els foraters que han vingut a descobrir-la; una Festa Major que cobreix tot el ventall d'accions característiques que constitueixen una Festa com cal, que porta aquestes accions als diferents indrets de la vila, que dóna oportunitat a la participació de tota la col·lectivitat en ple.

Benvinguda la Festa Major, que cada any torna amb una empenta nova, que aquest any sembla més jove que mai, que ens permet de retrobar-nos després de tant d'enrenou estiuenç, que ens invita a l'alegria, a la comunicació, a la gresca! Aprofiteu-la!

J.H.- Tant m'anava bé la carretera com la muntanya. Era ràpid, sobretot "sprinter".

L'Esc.- Heu format algun equip?

J.H.- Canyelles, de Riells de Dalt i jo, quan s'acabà La Casera, vam fer un equip de veterans aquí a l'Escala, que portava els nostres noms, fins l'any passat que Canyelles s'ho va deixar i va associar-se amb mi Pernils Escuredo. Aleshores vam passar a ser Escuredo-Hernández.

Els veterans encara ara porten el meu nom als costats.

L'Esc.- Encara es fa la cursa de la Festa Major?

J.H.- Sí. Enric Volta i altres companys ho estan organitzant. Segons m'han dit la competició portarà el nom de "1er Trofeu Hernández". Hi podran córrer afeccionats de primera i segona, veterans de primera, segona i tercera, i ciclosportius de primera i segona.

L'Esc.- Quins són els trofeus més importants que heu tingut?

J.H.- Per a mi són els que vaig guanyar en l'etapa de la Volta a Llevant, en veterans, i el campionat d'Espanya. I també molt important per a mi ha estat el fet que "El Mundo Deportivo" em va atorgar un premi de final de temporada que me'l

van lliurar el 28 d'octubre passat, a Barcelona, durant un sopar al Born amb les principals autoritats, junt am els quaranta esportistes millors d'Espanya. És a dir, he tingut el mateix trofeu que van tenir Kelli i Muñoz, com a millors professionals, del món i de Catalunya.

L'Esc.- Amb quins ciclistes heu corregut?

J.H.- He corregut amb molts ciclistes... He conegut Copi, el millor en el món, Poblet, Jacques, Anquetil... Bernardo Ruiz, Botello, Suárez, Angelino Soler, Pérez Francés, Massip, Chacon... He corregut amb tot el millor d'Espanya.

L'Esc.- Alguna vegada us hem vist que corrieu amb joves... ?

J.H.- Eren nois d'aquí que volien aprendre i jo els ensenyava. Ara hi ha un noi, en Palma, el pintor, que corre molt bé. Hi ha una colla aquí, a l'Escala, que surt, però ho fan per esport; l'Enric Volta, els Paltré pare i fill, en Cortada, un noi que treballava a cal Fumador i d'altres...

L'Esc.- Desgraciadament heu hagut de deixar de córrer degut a un accident de circulació, com va ser?

J.H.- Era el mes de novembre passat, el dia 5. El diumenge havia guanyat un campionat aquí i el diumenge següent

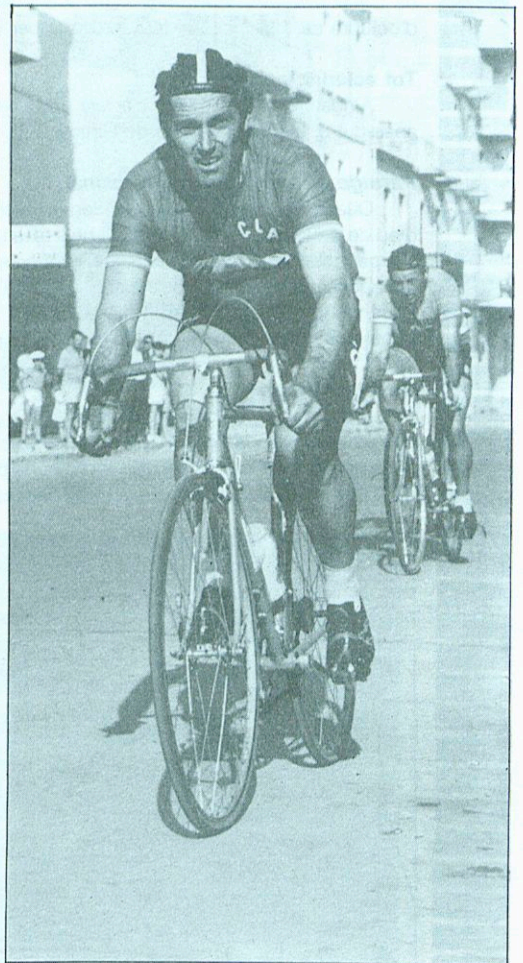
havia de córrer a Barcelona. Era el dimecres i encara no havia sortit, la dona em va dir: "t'has d'anar a entrenar, que si no diumenge et cansaràs molt". Ja que havia de córrer en pista, vaig dir: "va, me'n vaig a fer quaranta quilòmetres". Vaig sortir d'aquí, Viladamat, Verges, a Parlavà vaig girar a l'esquerre per anar a Torroella, i quan faltaven 500 metres per arribar a l'encreuament de Torroella, vaig veure que venia un cotxe de cara, i per darrera venia una furgoneta. Jo em vaig arrambar més a la dreta, però sembla que la furgoneta es pensava que tenia temps d'avançar, va calcular malament i, per no picar amb el cotxe que venia per davant, em va tocar a mi. I tan malament, que m'han quedat lesionades tres vèrtebres. He estat sis mesos a la Residència de la Vall d'Hebron i ja fa quatre mesos que sóc aquí en una cadira de rodes i cada dia he d'anar a recuperació.

El dia 5 farà 10 mesos i encara no he cobrat res, ni de l'accident ni d'autònom. De moment ni cinc, sort que tenia per anar fent, però crec que no hauria de ser així.

Ara, si me'n puc sortir, ja us dic noies que el primer que faré és tornar a córrer.

L'Esc.- Desitgem que sigui ben aviat.

RODOMA

hissant la ploma

ELS AIGUAMOLLS DE L'EMPORDÀ, RESERVA NATURAL AL NOSTRE ABAST

Malgrat que ja fa quasi quatre anys que els aiguamolls van ésser declarats parc natural, encara és poca la gent de la comarca que els ha visitat. En aquest reportatge s'aprofundeix en el que eren, el que són i el que pretenen ser els aiguamolls, no solament des del punt de vista de la conservació de la natura, sinó en la important tasca de divulgar aquesta als integrants d'una societat que cada cop se n'està allunyant més.

Breu història

Antigament els aiguamolls abastaven una extensa zona que aniria des de Pals fins a Roses, deixant enmig seu una gran illa que era l'actual massís del Montgrí. Amb el temps les terres d'al·luvi portades pel Ter i el Fluvià, i algunes obres hidràuliques, anaren reduint la seva extensió fins a transformar-los en el que són ara. De totes maneres, quan plou molt, aquesta part de la plana empordanesa s'inunda de seguida, formant-se per exemple un gran llac a Sobrestany, que no fa més que recordar-nos que havien estat en un altre temps aquestes terres.

L'últim factor que ha amenaçat de reduir encara més els aiguamolls ha estat l'edificació abusiva. Va ésser per a lluitar contra aquest factor que l'any 1976 s'inicià una campanya de defensa dels aiguamolls que culminà en la declaració d'aquests, per part del Parlament de Catalunya, com a Paratge Natural d'Interès Nacional. Era el 13 d'octubre de 1983, i la llei fou aprovada per unanimitat.

Tot aclarint termes

Arribats a aquest punt cal aclarir uns termes importants que han aparegut o apareixen al llarg de l'article:

Paratge Natural d'Interès Nacional

Quan una zona rep aquesta denominació, indica que en ella el grau de protecció és elevat i definit pels estatuts propis del parc, però s'hi permeten activitats humanes de tipus primari, com l'agricultura i la ramaderia. La major part dels aiguamolls de l'Empordà reben aquest tipus de protecció, i això fa que si ens hi passegem podrem trobar-nos tranquil·lament un ramat d'ovelles pasturant.

Reserva Integral

Ara bé, una part dels aiguamolls de l'Empordà (concretament la que és assenyalada en el mapa adjunt amb color negre), rep la categoria de Reserva Integral, el que implica una protecció estricta, fins al punt que a aquesta zona està prohibit l'accés de persones.

La riquesa del parc

La riquesa de la zona (és la segona zona humida més important de Catalunya, darrera el delta de l'Ebre), ve donada, a més del fet paisatgístic, i estratègic (lloc de pas obligat per a les aus migratòries),

per la gran quantitat d'espècies animals i vegetals que hi viuen. Cal tenir en compte que les zones marjalencques sempre són riques i variades des del punt de vista biològic.

Quant a la fauna dels aiguamolls, podem esmentar en primer lloc els **invertebrats**, crustacis, mol·luscs i insectes que pul·lulen per les aigües; els **peixos**, carpes, llisses i anguilles; **amfibis**, sobretot granotes, de les que n'hi ha gran quantitat; **rèptils**, com la tortuga de rierol, sargantanes, i alguna serp. Entre els **mamífers** destaca la rata d'aigua, conills, algun senglar a l'hivern, rat-penats, teixons i guilles. Però el grup que més destaca sens dubte és el dels **ocells**, dels quals se n'han arribat a observar fins a 294 espècies diferents. Destaquen la polla d'aigua, l'ànec coll-verd, el bruel, el torlet, l'ànec roncaire, la cigonya, el flamenc, el berrat pescaire i molts d'altres.

Quant a la vegetació cal distingir

—La dels sòls salins: És una vegetació molt especialitzada, com el jonc marí, l'espertera o el lliri blau.

—La dels sorrals: Molt escassa. Destaquen el jull de platja i el borró.

—La vegetació marjalenca: És la més rica i variada. Destaca el canyís, el lliri groc, el salzer, el pollancre, el tamariu, el vern, l'om, etc.

Una visita al parc

La visita al parc convé fer-la als dos punts claus, que són la zona del mas Cortalet, i la zona de l'estany de Vilaüt.

Al mas Cortalet s'hi accedeix mitjançant un trencant de la carretera que va de Sant Pere a Castelló d'Empúries (trencant perfectament assenyalat). Al mas, que es troba a un parell de quilòmetres del trencant, hi ha un centre d'informació, on s'indica al visitant la ruta més adient per visitar els aiguamolls. Al llarg d'aquesta ruta es poden trobar diversos miradors que faciliten la visió dels ocells sense perill d'ésser vistos per ells.

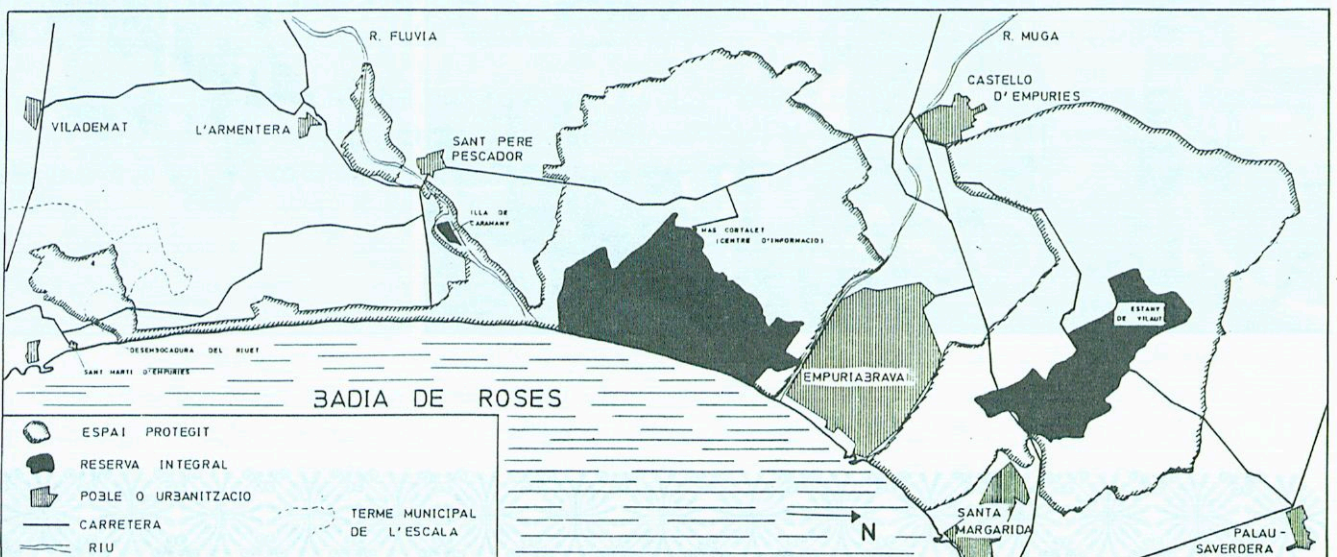
A l'estany de Vilaüt s'hi accedeix des de Castelló d'Empúries. La particularitat d'aquest estany és que és molt gran, la qual cosa possibilita que s'hi concentrin grans quantitats d'ocells, i sigui més fàcil, doncs, d'observar-los.

Ambdues visites es recomana que es facin cap al tard, ja que és l'hora en què és més fàcil de poder observar un bon nombre d'ocells.

Incidim en aquest tema de la visita perquè un parc ha de tenir una tasca molt més enllà de la purament passiva de conservar i fer bonic. Ha de servir per sobre de tot per assolir un contacte de la gent amb la natura. Precisament, el parc, per impulsar aquest aspecte fa temps que organitza excursions d'escolars per tal que aquests comencin a familiaritzar-se amb ell.

Els aiguamolls i l'Escala

Per últim, i a títol de curiositat, direm que part del terme municipal de l'Escala (apareix assenyalat en el mapa adjunt) està inclòs dins el parc natural. Concretament són 100 hectàrees que es troben entre Empúries i Cinclaus i que constitueixen el 6,1 per cent del total del terme de l'Escala, i el 2,1 per cent del total de terrenys que formen el parc natural.

vida escalenca

REFRESQUEM LA MEMÒRIA

RICARD GUANTER

ARA FA VINT-I-CINC ANYS

Igual que fèiem l'any passat, en aquest mes de setembre, deixarem que sigui la imatge la que prevalgui sobre la part escrita.

Enguany, no obstant, es tractarà d'una temàtica monogràfica.

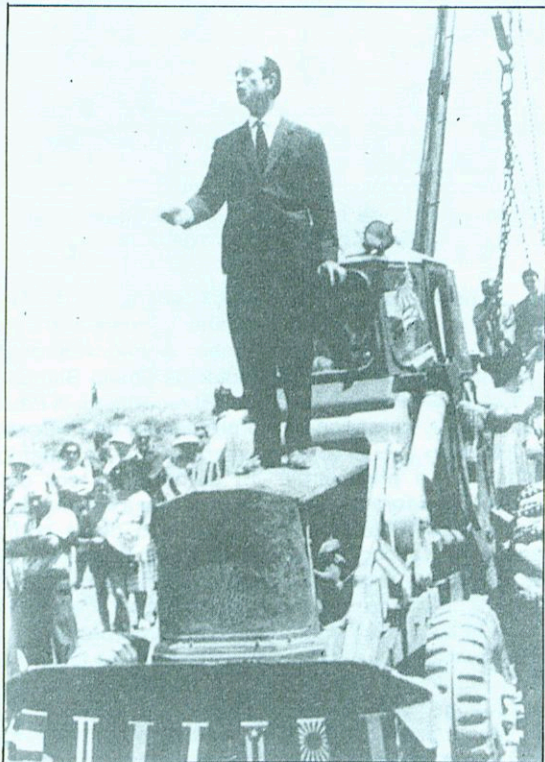
El temps passa que un no se n'adona. Sembla que era ahir i ja han passat vint-i-cinc anys des d'aquella memorable diada del 22 de juliol de 1962, en la qual tot el poble en pes, amb el seu alcalde Sr. Joan Massanet al davant, es reuní a la fins aleshores solitària CLOTA per tal d'assistir a la benedicció i col·locació de la primera pedra del Port de l'Escala.

Fou molt natural i espontània aquella explosió d'entusiasme popular, ja que, de sempre, tothom havia sospirat per poder tenir un port. I havia arribat l'hora tan desitjada.

L'Escala, en aquell moment, donava un pas de gegant en el camp pesquer, comercial i turístic.

D'aquella petita pedra neixeria aquest gran complex pesquer i recreatiu que dona un segell de modernitat i prosperitat a la nostra població.

Sóc conscient que d'aquest tema es podrien omplir pàgines senceres, però avui —malgrat que el cor se me n'hi va— hem de silenciar la ploma perquè siguin les fotografies les que ens facin reviure aquella històrica diada, de la qual ara es compleixen les Noces d'Argent.

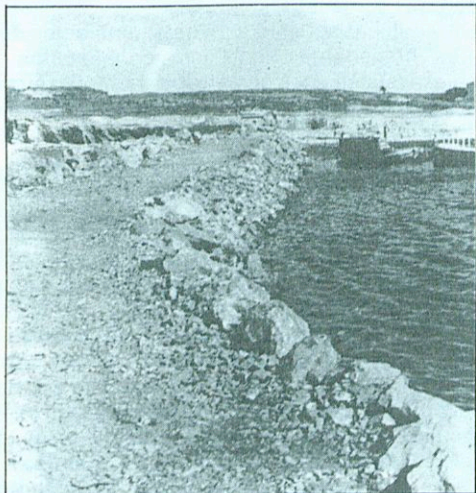
L'Ànima de la vital millora per a L'Escala fou, sens subte, el seu alcalde, el senyor Joan Massanet i Juli, el qual no es deturà fins aconseguir-la per al seu estimat poble.

Aquí el veiem, al marge de tot protocol, enfilat al cim d'un tractor, adreçant —emocionat— la paraula als molts assistents, la majoria dels quals hi anaren en barca des de la platja de L'Escala, que aquell dia restà completament buida.

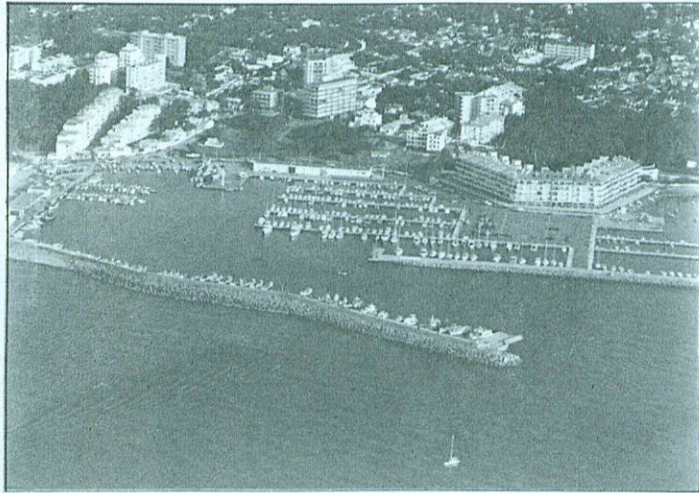
A la present fotografia veiem el senyor Bisbe que aleshores era de la Diòcesi de Girona, Doctor Josep Cartanyà i Ingles, moments abans de beneir solemnement la primera pedra del Port.

Es trobava acompanyat, entre d'altres sacerdots, del que era Rector de L'Escala, mossèn Joan Roura, que morí no fa molt a Girona, el qual apareix al seu costat en el document gràfic.

Aquest era el desèrtic aspecte que oferia el començament de les obres del port, poc dies després d'haver-s'hi col·locat la primera pedra.

El perfecte engranatge entre l'home i la màquina anaren transformant La Clota, en el decurs d'aquests 25 anys, fins convertir-la en el que és avui.

Una esplèndida vista aèria del port pesquer i Club Nàutic, tal com són avui dia. Sens dubte, el quart de segle transcorregut des d'aquell 22 de juliol del 1962 ha estat ben aprofitat. Els qui coneguèrem La Clota d'abans, se'ns fa cada dia més difícil de recordar-la tal com era, una vegada la contemplem ara totalment transformada, envoltada de xalets, apartaments, restaurants, luxosos iots, etc...

esport i lleure

Vili-Gran

FESTA MAJOR 1987

Després de vuit anys seguits de tenir envelat, els organitzadors de la Festa Major d'enguany varen decidir suprimir-lo.

«... La concelleria de cultura que elabora el programa de la festa i concreta les actuacions, ha decidit aquest any suprimir el tradicional recinte de l'envelat, perquè es considera que la celebració dels balls i activitats dintre un recinte tancat resta activitat i ambient a la vila... Hem volgut tornar a les arrels i fer la festa a l'aire lliure perquè l'envelat és un lloc tancat i amb limitacions...»

El temps que feia alguns anys ens respectava, no ha volgut col·laborar amb la nova estructuració i solament va poder-se portar a terme -a la Platja, com era programat- el ball del primer dia a càrrec de la **SELVATANA**. Els altres dos dies de ball, el tercer i el quart -amb **JANIO MARTI** i **ELS MONTGRINS**, respectivament- la pluja no va permetre fer-los a l'aire lliure i varen tenir el Pavelló com a escenari de les actuacions, el mateix lloc on ja el segon dia -com estava previst- va haver-hi la representació de l'espectacle «**RIA CON NOSOTRAS**» de la Companyia de Lita Claver «La Maña».

A punt de llençar els ànecs...!!!

Als actes habituals -la cercavila, l'Ofici en honor a Santa Màxima, les ballades de sardanes (que detallem en un altre lloc), les proves nàutiques, les regates a vela, els diversos festivals infantils i actuacions per a la mainada, les competicions esportives, les esmentades sessions de ballables, (així com el concert de la tarda), els focs d'artifici (enguany el darrer dia i amb una creixent espectació i assistència)- hem d'afegir-hi com a novetats la lectura del pregó, que va ser a càrrec de l'**Enric Casassas** i la cursa ciclista **Trofeu Josep Hernández**.

Els cartells d'aquesta Festa Major '87 i la portada del butlletí, editat també aquest any per la Secció de tenis de taula del C.E.R., han estat obra de **F. Xavier Vila Mitjà**.

Per evitar una possible polèmica, doncs la decisió ha estat comentada amb diversitat d'opinions, deixem sense exposar la nostra opinió pel que fa al canvi d'escenari dels actes de la Festa, encara que volem tancar el comentari insistint, una vegada més, en la conveniència de publicar el programa general, amb detall de totes les activitats i a ser possible poder-lo difondre ampliament.

Després de les quatre tardes plujoses -amb més o menys intensitat- l'endemà de la Festa, el diumenge 6, la tramuntana va netejar els núvols. Llavors els actes anunciats per a la Riba, es varen traslladar: el matí la Festa del Pedal a la plaça de Les Escoles i a la tarda, la Gimcana per a grans i petits i el Ball de Gresca, a la plaça Víctor Català.

DIADA DEL 11 DE SETEMBRE

Els actes principals que es celebraren foren aquests: a les 9 del matí passejada matinal a peu fins a St. Martí d'Empúries amb sortida a la plaça de les Escoles i arribada al Pavelló. A les onze, xocolatada popular i a continuació gimcana ciclista infantil. A les 5 de la tarda a la Riba, la anunciada **DIADA ECONACIONALISTA** organitzada per Alternativa verda. Ballada de sardanes a les 10 de la nit a la Platja, acabant amb la interpretació de «ELS SEGADORS».

SARDANES

La cobla **Principal de Barcelona** i la **Coral Mixta de Banyoles**, foren les agrupacions participants al XVè Festival d'Estiu, que el dissabte dia 22 d'agost, a la nit, va tenir lloc a la Sala del Centre Cultural Municipal Xavier Vilanova, dedicat enguany al 50è aniversari del Col·legi Públic Empúries.

Representants de la Comissió del Cinquantenari rebent la placa i un ram de flors.

Aquest concert de sardanes i cançons va tenir tres parts. A la primera la cobla va interpretar «Encara me'n queden» de Josep Serra; «Cel rogent» de Josep Aguiló; «La rosada» de Juli Garreta; «La molinera i el músic» de Josep Blanch i Reynald; «Inquietuts» de Jesús Ventura i «Et recordem» (A Pau Casals) de Lluís Albert. La segona, interpretacions de la Coral: «Rosaret del Roselló», «A la vora del mar», «Cant de setembre», «Blue Moon», «La primavera», «El pardal», «El cor d'esclaus de NABUCCO» i fora de programa la sardana «L'ametller» de Josep Saderra. En la tercera, nova actuació de la cobla, aquesta vegada amb el següent repertori: «Quan la nit se'n va» de Josep M^a. Bernat; «Vilanovina» d'Eduard Tolrà; «Nit d'estiu» de Jaume Vilà; «El petit Albert» de Joaquim Serra i «Esclat d'amor» de l'avi Xaxu. Finalitzava la vetllada amb la interpretació conjunta de coral i cobla, sota la direcció del titular de la Coral, el mestre Pere Frigolè, de la sardana de Cassià Casademont «La cançó del taper».

Després de la segona part pujaren a l'escenari les senyores Maria Abellí, Rafaela Bataller, Caterina Andreu i Dolores Figueras, representants del Col·legi Empúries, -esmentada en darrer lloc, com a component de l'Agrupació de Pares d'Alumnes- les quals rebren sengles rams de flors, lliurats per Angel Rodríguez i Ramon Ylla alhora que es feia un intercanvi de plaques commemoratives i recordatòries de l'acte, entre organitzadors i homenatjats.

Disortadament aquestes activitats, amb actes de simpatia i merescuts homenatges no son correspostos amb una acceptable assistència i per altra part mereixerien una més acurada organització.

Pel que fa a les ballades del mes d'agost, s'han portat a terme totes les programades, remarcant que el dia de la **Principal de Llagostera** va oferir-la de dalt el camió de Catalunya-Radio i en la del dimecres dia 19, es donava preferència a l'actuació de «**Los Bordinis**», amb lo qual **La Principal de Banyoles** va tenir limitació de temps i tot i fer-ho sense descans entre interpretació i interpretació, va ser impossible completar-la.

Quan a la Festa Major, hem tingut **set cobles** i un total de **66 sardanes**. El dia 2 matí (3) i tarda (6) amb la **Selvatana**, a la Platja i nit (6) **Ciutat de Girona**, a la Plaça Víctor Català. El dia 3 matí (6) i tarda (6) **Ciutat de Girona** a la Platja i nit (6) **Principal de Banyoles** a la Plaça de Les Escoles. Dia 4 matí (6) i tarda (6) **La Principal de Cassà** a la Platja i nit (6) **Baix Empordà** a la Plaça de Les Escoles. Dia 5 matí (3) i tarda (6) a la Platja **Montgrins** i nit (6) **La Lira** començades a la Plaça de Les Escoles i finalitzades al Pavelló. (per la pluja). Aquest mes de setembre tenim encara la ballada del dia 11 (Diada Nacional) amb **La Principal d'Olot** i el dia 12 la IV Nit de la Sardana, amenitzada per **Foment** i **La Flama de Farners**. La següent ha de tenir lloc el dia 12 d'octubre al Camp dels Pilans amb participació de la cobla **Flama de Farners**.

FUTBOL

Resultats dels partits amistosos pre-temporada:

16 d'agost	L'Escala - Olot	5-3
21 d'agost	L'Estartit - L'Escala	0-2
2 setembre	L'Escala - Girona	6-2
11 setembre	Verges - L'Escala	1-3

Volem remarcar no solament l'excel·lent resultat aconseguit pel nostre primer equip en els encontres amb els conjunts de superior categoria, Olot i Girona, sinó la magnífica actuació dels nostres jugadors en ambdues confrontacions.

L'Equip «B», ha assolit aquests resultats:

4 setembre	L'Escala - Bàscara	0-5
6 setembre	Bàscara - L'Escala	4-1

Els «Alevins» varen tenir un partit per la festa major, disputat el dia 4 amb el següent resultat:

4 setembre	L'Escala - Bellcaire	3-1
------------	----------------------	-----

Els nous del F.C. l'Escala.

La plantilla del F.C. l'Escala de la temporada 87-88

I TORNEIG DE FUTBOL-SALA

Banc POPULAR

GUANTER

AMICS

RADIO L'ESCALA

Fotos: Jordi Piqué

TENNIS TAULA

DAVID GONZÀLEZ, CAMPIÓ INFANTIL DE LES VIII 24 HORES DE CASSÀ DE LA SELVA

Aquest mes hem de fer-nos ressò del brillantíssim triomf d'en David González a Cassà de la Selva, els dies 22 i 23 d'agost on hi acudiren uns 230 jugadors de tot Catalunya, i on es proclamà campió de la vuitena edició de les 24 Hores de Cassà, en la categoria infantil (de 8 a 12 anys)

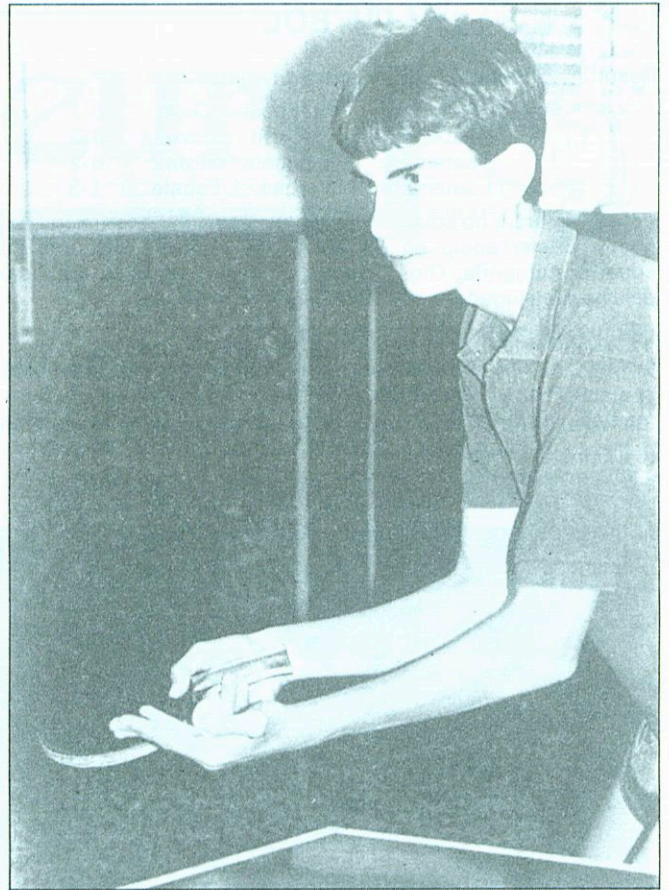
A la mateixa categoria infantil, i d'entre uns 35 jugadors, hi prengueren part també en Jaume Sues, que ocupà el setè lloc, en Pere Rieimbau que fou divuitè i el menut Josep M. Vargas a les darreres posicions, en la primera competició que intervenia. A la categoria juvenil l'Albert Surrell quedà en dotzena posició

A la categoria absoluta, Felip Olivera, recentment fitxat pel CER Anxoves l'Escala, fou segon perdent a la final davant Pere Weisz, del Gin Rives Medicina, per 2 jocs a 1.

També hem d'indicar que el juvenil Josep M. Guanter va prendre part en una estada de tecnificació, convocat per la Federació Catalana, que tingué lloc a Bellver de Cerdanya de l'1 al 13 d'agost.

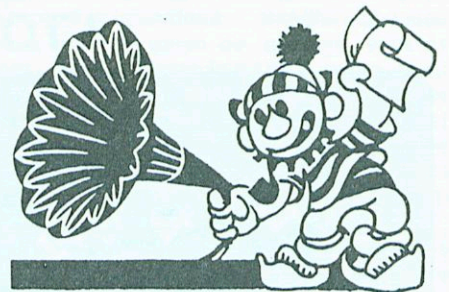
Durant aquest mes de setembre tindrà lloc en les categories d'alevins, infantils i juvenils un TOP –competició tothom contra tothom– entre els millors jugadors gironins; es jugarà el dia 11 de setembre a Riudellots de la Selva el Campionat de Catalunya de Veterans –el CER Anxoves l'Escala hi hem inscrit en Joan Marqués– i el dia 26 de setembre tindran lloc les 12 Hores de Figueres. De tot això i més fets noticiables, n'informarem el mes entrant.

Fèlix Guanter

El jugador juvenil del CER Anxoves L'Escala, Josep M.ª Guanter

NOTICIARI LOCAL

S.I.L.E.

ORGANIGRAMA MUNICIPAL: AREA SOCIAL

En l'Escalenc del mes passat informàvem dels coordinadors de les àrees i els regidors responsables dels diferents serveis de l'Organigrama Municipal. En el present butlletí presentem les competències de cada una de les sub-àrees de l'àrea social.

AREA SOCIAL: Coordinador: Jordi Boix i Llonch

1.1.— ENSENYAMENT: Responsable: Jordi Boix

Competències: Conservació, manteniment, reparacions i neteja escoles E.G.B. i F.P. Consell Escolar i Reeducació col·legi E.G.B. Consell Escolar escola de F.P. Escola d'adults i Guarderia Municipal.

1.2.— CULTURA: Responsable: Jordi Boix.

Competències: Serveis de Normalització Lingüística. Coordinadora d'activitats. Associacions i institucions culturals locals. Cursets, xerrades, conferències, exposicions. Sala d'exposicions municipals. Coordinador-dinamitzador cultural. Museu local (Casa Folch i Torres). Restauració cementiri vell. Biblioteca. Mitjans de comunicació. Patrimoni històric, arquitectònic i cultural.

1.3.— ESPORT: Responsable: Marc Colomeda.

Competències: Patronat de l'esport. Pavelló Municipal de l'esport. Manteniment, conservació instal·lacions esportives municipals. Clubs i associacions esportives locals i promoció de l'esport.

1.4.— SANITAT: Responsable: Salvador Simon.

Competències: Educació sanitària. Ambulància municipal. Metges i farmàcies. Medicina preventiva. Control d'aigües potables i residuals i Creu Roja del Mar.

1.5.— SERVEIS SOCIALS: Responsable: Jordi Boix.

Competències: Padró de Beneficència. Assistent Social. Associació de Jubilats. Llar i Residència 3ª edat. Guarderia d'estiu. Colònies i Casal d'estiu. Benestar Social. Taller de jardineria i Ocupació juvenil.

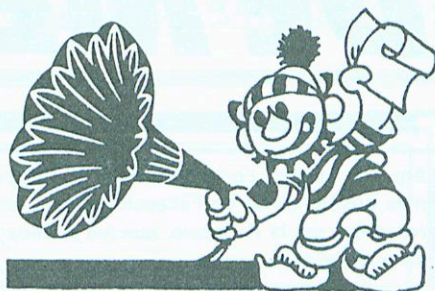
1.6.— FESTES: Responsable: Pere Sala

Competències: Comissió de festes. Festa del Carme i Homenatge a la Velleja. Patronat de l'H. a la Velleja. Festa de Sant Pere. Cantada d'Havaneres estiu. Diada de l'Escalenc absent, Festa dels Reis i Comissió de Carnaval.

1.7.— JOVENTUT I ESPLAI: Responsable: Jordi Boix.

Competències: Consell Municipal de la Joventut. Esplai de la Jove i Temps Lliure.

NOTICIARI LOCAL

L'ESCALA I EL CINEMA

Durant dos dies es rodaren unes escenes de la pel.lícula que dirigeix Santiago Lapeira, **Blue Gin**. La Pel.lícula és una història d'amor que tindrà escenaris naturals de l'illa balear de Formentera i de la nostra vila.

La novel.la de Caterina Albert (la nostra Víctor Català) **Solitud**, serà portada al cinema en un llarg metratge amb un pressupost de 140 milions de ptes. Segons el director de la pel.lícula, les idees que vol ressaltar són el paisatge muntanyós i la narració de la història des de la perspectiva de la Mila, la protagonista.

A finals d'agost es passava per televisió la pel.lícula **Un vaso de Whiski** filmada els anys 50 en escenaris naturals d'Empúries i interpretada en els seus principals papers per Rossana Podestà i Arturo Fernández.

MEMBRE DE LA JUNTA DEL PATRONAT DE L'ESPORT

L'alcalde de la vila proposà el nomenament d'en **Carmel Isern i Tallada** com a membre de la Junta del Patronat Municipal de l'Esport tenint en compte que ja anteriorment havia ocupat un lloc al sudit organisme i entrarà formar part de la Junta en substitució d'en J. Ll. Sastre, el qual no acceptà el nomenament.

DONACIÓ DE SANG A LA CASA DEL MAR

Ramon Ministral, delegat de la Germandat de Donadors de Sang a l'Escala ens informa que el proper **dia 26 de setembre, de 4 a 2/4 de 9 i a la Casa del Mar** tindrà lloc una Donació de Sang promoguda per l'esmentada Germandat dependent de la Seguretat Social. S'espera que l'afluència sigui considerable i si fos possible superar les extraccions practicades l'any passat. Recordem que l'any 1985 i en dues col.lectes s'aconseguien 87 donacions. L'any passat i en una sola col.lecta es practicaren 175 extraccions.

RELACIÓ DELS SERVEIS REALITZATS PER LA POLICIA MUNICIPAL DURANT EL MES D'AGOST

Atestats per faltes i delictes	112
Accidents de circulació amb atestats	50
Accidents de circulació sense atestats	52
Aldarulls a la via pública, a vivendes i locals públics	50
Ajuda prestada a incendis, transeünts i persones extraviades	157
Anomalies a la via pública	44
Detencions per delictes	4
Denuncies per infraccions	130
Informacions per telèfon, patrulles i turístiques	603
Localització persones i infants perduts	6
Recuperació vehicles robats	66
Salvaments marítims	8
Serveis especials	570
Serveis d'urgència (metges, farmàcies, ATS, patrulla d'aux.)	719
Quilòmetres efectuats per els vehicles	16.733
Total vehicles retirats per la grua	36

ESCALENC MERITORI

Proposat pel Govern Civil, en **Josep Ballesta i Ferrés** ha rebut del Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació l'otorgació de l'ordre del mèrit agrari, pesquer i alimentari per les seves tasques exemplars en relació amb el sector pesquer. Josep Ballesta ha estat pescador de tota la vida, ha exercit 12 anys de secretari del Pòsit i durant 15 anys Patró major de la Confraria de Pescadors. Enhorabona!

NECROLÒGICA

En el núm 4 de **L'Escalenc**, corresponent al mes d'abril de 1980, comentavem l'aparició a la petita pantalla, en el programa «300 millones», del llavors President del Casal Català de Buenos Aires, en Joaquim Ferrer i Teixidor, on manifestava la seva condició d'escalenc, dent elogis de la seva vila nadiua, tot dient que és el millor poble del món.

Aquesta declaració no era més que una nova demostració pública de l'apreci envers la nostra població, que, juntament amb el seu germà, deixava l'any 1949 per traslladar-se a l'Argentina. Des de llavors ens ha visitat en diverses ocasions, sovintejant darrerament aquests viatges.

Disortadament no tornarem a gaudir de la seva amable presència. Just passada la nostra Festa Major, ha esdevingut el traspàs de qui coneixem popularment com «el Rosenc gran».

Quimet, gran escalenc i bon amic: **REPOSA EN PAU!**

RADIO L'ESCALA - 107.6 DE LA F.M.

Després de quatre anys que Ràdio l'Escala sortís en el 102.9 de la F.M. l'emissora municipal ha canviat la freqüència. A partir del mes de juliol emet en el punt 107.6 de la freqüència modulada.

SUCCESSOS

- Dintre l'operació Primavera, van ser detinguts per tràfic de drogues 5 gambians, als quals els van trobar uns 10 gr. d'heroïna i uns 50 gr. d'haixix.
- Un xalet de Puig Padró fou atracat per tres encaputxats amb mitges i armats amb gavinets aconseguint un botí d'un 700.000 ptes. entre efectiu i objectes de valor.

DE MÉS I DE MENYS

Aquesta secció, concebuda com espai d'expressió crítica en el més positiu sentit de l'acceptació, aplega les opinions dels lectors recollides per la Redacció, que les publica com a un aspecte més de servei públic.

Es va iniciar ja fa una bona colla d'anys (de mal record, en aquest aspecte) però és lamentable que, encara actualment, es permeti que continuï el deteriorament d'un paisatge extraordinari (i l'únic que tenim!), patrimoni comú, consentint que s'empastifin amb ciment unes roques milenàries, per a construir unes plataformes que uns particulars exploten en propi benefici durant una curta temporada. ¿No hagués estat més civilitzat construir unes **plataformes d'amovibles** que permetés la utilització durant l'estiu, **tot retirant-les una vegada acabada la temporada** i així conservar i preservar el nostre entorn? **¿És que ja no ens queda cap mena de sensibilitat?** M.

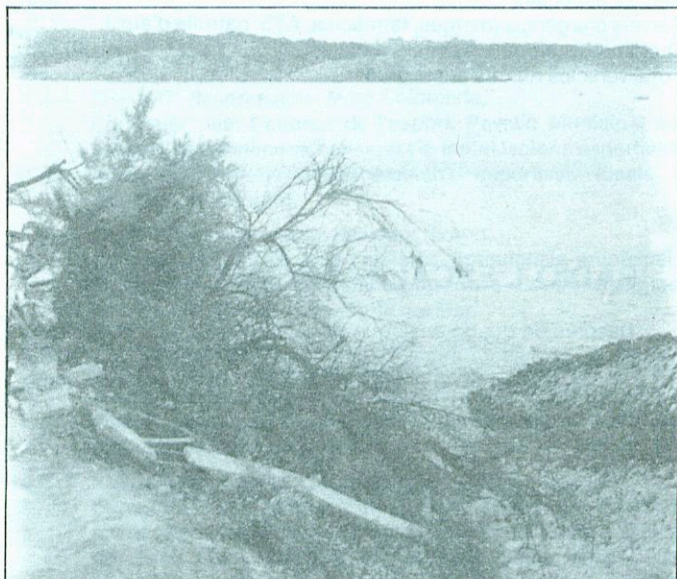
La fortor pudent de les tèrboles aigües d'alguns indrets del poble com el **port d'en Perris, la Punta i altres**, era tan intensa alguns dies del passat mes d'agost, que fins i tot tapaven la fetor repugnant del fum de l'abocador d'escombraries, **QUE JA ES DIR!!** R.

Durant **tot l'estiu** s'ha estat treballant en les obres d'edificis dins el poble amb les conseqüents molèsties per als veïns i perturbacions en el trànsit. Teniem entès que això no estava permès. ¿És que ha canviat la normativa en aquest aspecte? H.

PER A QUAN LA CONSTRUCCIÓ D'UNS LAVABOS PÚBLICS? A part de construir un servei imprescindible, s'evitaria la utilització dels indrets per a tots coneguts (Punta, Passegi marítim, etc) i s'erradicarien aquests focus d'antihigiene i males olors que tan desagradables sorpreses provoquen als confiats que cerquen bones i fresques marinades vora el mar...- R

Bastant penós era ja comprovar la progressiva destrucció d'un paisatge tan nostre com era el de la Creu, quan només faltava observar la barroeria amb què s'està treballant, deteriorant tot l'entorn amb el dipòsit de deixalles i la **destrucció dels pocs tamaris** que hi quedaven. Indignant! M.

UN XIC DE TOT ★★★★★★★★

CONSELLS DOMÈSTICS

- A que no sabeu que les soles de cuir de les sabates també volen ser netejades i embetumades? (betum incolor). Si ho feu els allargareu la vida.
- No tireu les vostres mitges ni els vostres «pantis» filats o foradats; feu-ne una monyeca que us farà brillar vidres i calçat (ja netejats).

GASTRONOMIA

PASTÍS BRETÓ

(Per a 6 persones)

Temps de preparació: 30 minuts

Temps de cocció: 40 minuts

Ingredients: 150 grs. de sucre fi, 150 grs. de farina, 150 grs. de mantega estovada (una mica salada), 4 ous (separar rovells i clares), 1 cullerada de flor de taronger o de curaçao, 10 grs. de llevat diluït en 10 cl. de llet.

Ben barrejats en un recipient la mantega i el sucre i, després la farina i els ous. Afegir el llevat i la flor de taronger (o el curaçao). Cobrir i deixar reposar una hora. Mentrestant preneu un motlle rodó d'uns 20 cm. de diàmetre; unteu-ne de mantega el fons i el vorell (fins a 5 cms. d'altura). Bateu les clares d'ou en neu ferma; incorporeu-les a poc a poc a la pasta. Vesseeu aquesta en el motlle i feu coure durant 40 minuts en el forn a mitja calor i sense obrir-lo durant la cocció.

CÀPSULES D'HUMOR

- Cal veure com els nens es fan grans: tot d'una, quan un rep la nota del telèfon, es dona compte que ja són adolescents. (M.P.)
- L'acupuntura és segurament eficaç; n'és la prova que no es veu mai cap porc espí malalt. (B.G.)

NO DIGUEU

Dàdiva
Dato
Debe
Deber
Decano
Decepcionar
Deglutació
Delanter
Delfi

Demés (els)
Depositari
Derramar

DIGUEU

Do, present
Dada
Deure (terme comptable)
Deure, treball, tasca
Degà
Decebre
Deglutició, deglutició
Davanter
Dofí (animal mari)
Delfí (fill gran del rei de França)
Altres (els)
Dipositar, vessar
Escampar
Derramar (repartir una contribució)

REFRANYS DE MAR

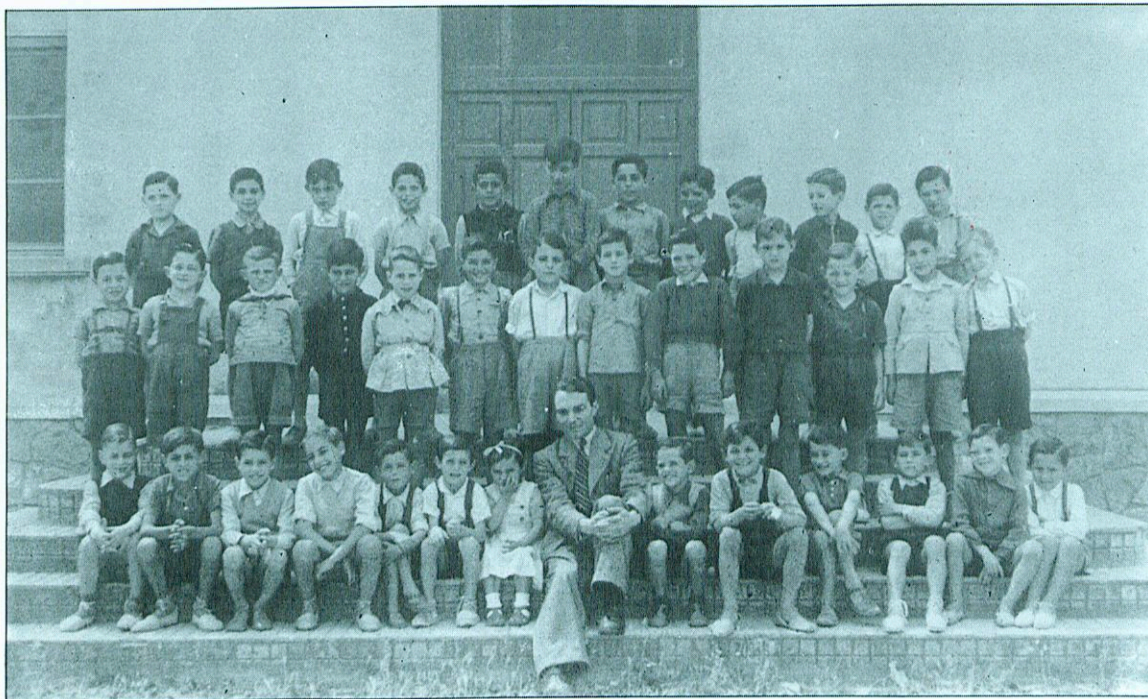
- Dofins a fora, peix a la vora.
- Si vols pescar bé, sigues matiner.

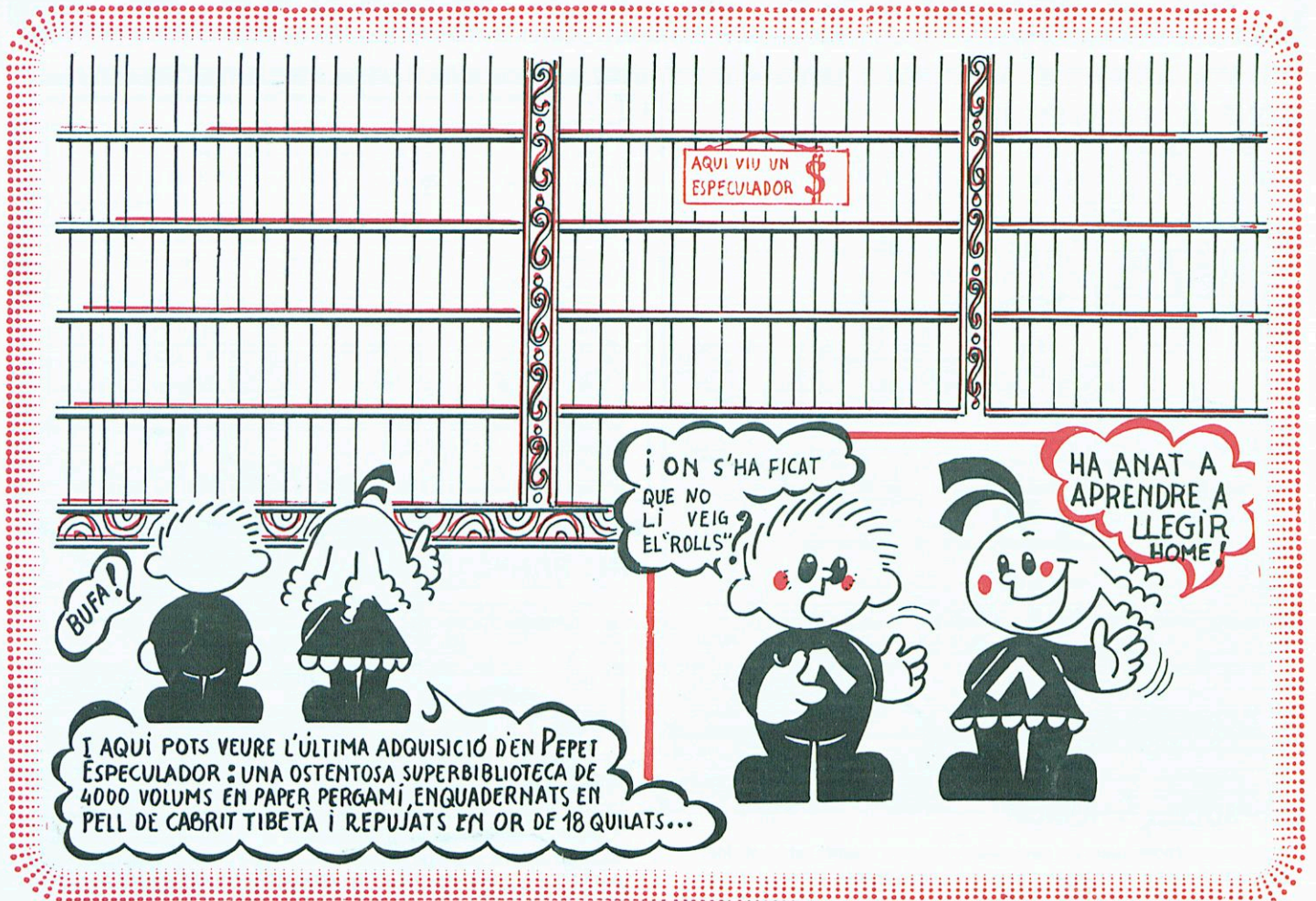
ACUDITS

- Una quiromàntica apressada i miop llegeix les ratlles de la mà d'un client i li diu:
Oh, què veig! sereu degollat, desossat, esmicolat, fumat i devorat.
(El client): Esperí que em tregui el quant, que és de pell de porc.
- Uns alumnes d'una escola pobletana, volent gastar una broma a llur mestre, li posen un feix gros d'alfals sobre l'escriptori. El mestre en arribar, veu el farratge i diu:
Qui de vosaltres s'ha deixat el berenar aquí?

QUAN ÉREM INFANTS

RECULL DE FOTOGRAFIES ANTIGUES DE L'ESCALA COL·LECCIONABLES

FOTOGRAFIA Nº 67

